

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnistva števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D-30, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
višica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po preizku

K evropskim združenim državam.

Dunaj, 3. oktobra.

Prvi dan Panevropskega kongresa se je končal z velikim uspehom.

V nedeljo jutraj se je zbralo v glavni dvorani Konzerthausa okoli 2000 ljudi. Oder je bil rezerviran za zastopnike Panevropskih unijs iz posameznih držav in druge odlične udeležence. Delegati so sedeli za dolgo mizo, okrašeno z 28 zastavicami vseh evropskih držav. V polkrogu na steni za odrom je viselo geslo pokreta v treh napisih: »In necessariis unitas«, »In dubiis libertas«, »In omnibus caritas« po sv. Avguštinu; pod njimi se je videlo sedem ogromnih slik bivših Panevropejcev: St. Pierre — Mazzini — Napoleon — Kant (v sredi) — Nietzsche — Victor Hugo — Komensky.

POZDRAVI.

Ko je prišlo predsedstvo na oder, se je dvorana zatemnila in prof. Schütz je na orglah mojstrski zaigral Bachovo f-dur toccato. Potem se je razvila nad Kantovo sliko, v svetlobi žarometov, zastava Panevrope: na modrem dnu zlato solnce z vencom 28 žarkov, simbolizirajočih evropske države, in rdečim križem. Ko je utihnilo ploskanje in grobko pozdravljanje, je povzel besedo bivši zvezni kancler

dr. Seipel

in otvoril kongres: »Govorili bomo več jezikov,« je dejal, »a sporazumeli se bomo lahko, če bomo le, po besedah slavnega Aristida Brianda, govorili drug drugemu evropejski. Cilj nam je svetovni mir. Nočemo več izgubljati dragocenega časa. Želimo sodelovanje vseh pozitivnih cerkva. Pozdravljamo Društvo narodov, ki se je ravno izpolnilo z vstopom Nemčije; upajmo, da se še težkoče s Špansko premoste, da bo cela Evropa v Društvu narodov.

Nadejamo se tudi pomoči jakih strank, ki so koordinirane med seboj v mnogih državah in ki že začenjajo staviti Panevropo na svoje programe.

Za njim je sedanj kancler Ramek pozdravil v imenu vlade in naroda avstrijske republike zborovalce. Izrazil je željo, da bi se kongres čul širom sveta. Podžupan dunajski Emerling je izvajal, da ne sme biti, da naš tisočletni kontinent pada vse globlje v kaos. — Vroče navdušenje je izrazil

Paul Loebe,

temperamentni predsednik nemškega Reichstaga. »Evropejci!« je naslovil množico, »daneč slavimo rojstni dan Panevrope. Gre za bodočnost vseh evropskih narodov. Ne manjka seveda bojazljivcev, kakor povsod pri velikih pokretnih, je že menda tako, da treba vselej zaklati sto volov, če se objavlja nova resnica. (Velik aplavz.) Cilj imamo. Pot je dolga, ampak da ni težko, se ne bi bili tukaj sestali. Vprašujejo nas: proti komu gre Panevropa? Mi pa zavračamo tak način vprašanja, ki je vzraslo iz predvojne mentalitete. Nismo proti Ameriki, niti Angliji, Rusiji ali Aziji, niti proti Društvu narodov, kateremu bomo le koristni. In morda pride kmalu dan, ko se mu bo Amerika pridružila. Panevropa se sploh že ustanavlja: kali, železo, ogelje si jo že napravljajo iz dobičkaželjnosti; zakaj jo ne bi osnovali radi splošne dobrobiti? Mržnja tridesetih, med seboj obupno rivalizirajočih držav bo umrla, a Panevropa bo živela!« (Dolgo pritrdjevanje.)

Belgijec Van der Ghinst francoski pozdravlja kongres: Kakor je Avstrija gostom prijetna po lepoti svojih umetnin, tako je Belgija bolj ponosna na svoje umetnike nego na vojne uspehe; delovala bo z vsemi silami za Panevropo.

Bolgar, bivši minister dr. Ivan Šišmanov čestita kongresu bolgarski in Coudenhovu, katerega imenuje velikega idealista in realista v eni osebi. Nadaljujoč nemški obljublja, da bo njegova mala domovina s celim srcem stala na strani Panevrope. Zaključil je z nemškim citatom Schillerja: »Radost svetu oznanja, miru prvič naj zvonil!«

Karin Michaelis (za Dansko) in gošpa Prince iz Gdanskega prinašata čestitke svojih domovin. Španski odposlanec Sardo y Vilar zagotavlja, da bo Španska, dasi manjka v Društvu narodov, vedela delovati za veliko mater Evropo.

Po simpatičnih izjavah estonskega in finskega delegata se pojavlja Francoz

Delaisi,

viharno pozdravljen. On zastopa Panevropejce Caillaux, Herriot, Painleve; nima sicer urad.

ne naloge, da govori za Francijo, pač pa želi izjaviti, da je vsa prežeta miroljubnih želja. — Za njim nastopi

Watts,

Anglež, ki nemški čestita kongresu in upa, da bo vendar Angliji omogočeno sodelovanje v Panevropi. Da se je našlo 28 narodov hkrati za to mizo, pomenja, da človek, ki je v svoji neskončni duši enkrat bog s svojimi zamisli, drugičkrat pa zmedeno stoji pred svojimi sanjami, vendar enkrat seže po teh sanjah. Neopisni vtis, da je napravilo na Angleškem, kako sta se srečali Francija in Nemčija. V tem srečnem početju in v mladosti, ki jo vidi tako močno zastopano na kongresu, leži obljuba zmage.

Grk Politis, bivši minister in profesor Sorbonne, poslanik Grške pri Društvu narodov, v krasnem francoskem govoru razvija alternativo današnje Evrope: unijo ali propast!

Netakten je bil govor Lukacsa, bivšega mažarskega ministrskega predsednika. Ostro je napadal Trianonsko pogodbo in grajal Društvo narodov, da je odreklo v vprašanje razorožitve in zaščite manjšin. Oboje, posebno pa še revizijo pogodb pričakuje Mažarska od Panevrope. — Takoj ga je zavrnil Politis kot zastopnik Seipelov v predsedstvu, ugotavljajoč, da politične pretenzije ne spadajo na kongres.

Poljak Lednicki francoski omenja Mickiewicza kot velikega Panevropejca in poljski toplo pozdravlja kongres. Završuje nemški. Njega, kakor sploh vse slovanske govornike, občinstvo posebno dolgo aklamira.

Pedobno govori portugalski zastopnik.

Rumun, princ Ghika hvali obrambno moč Panevrope »napram vzhodnim napadom« (zamižuje z enim očesom in se spominjamo Besarabije...)

Bivši češki minister Vaclav Šchuster češi in nemški želi, da bi vsi, ki so pristrali vsled predvojnih predsodkov, ostali daleč od panevropskega pokreta. Panevropa bo živela, to veruje on v imenu češkega, slovaškega in nemškega odseka Panevropske unije svoje republike.

Po besedah Norvežana Nilsena se oglasi ruski emigrant Kerenski. Ze 1896 je grof Witte prerokoval Viljemu II.: »Bratomorna vojna v Evropi bo dovedla do nadmoči čezmorskih držav.« — Še en vnanji gost govori:

Mr. Allen,

iz Severne Amerike, ki (angleški) spominja tretjo znanih 14 točk Wilsonovih, o olajšanju gospodarskih meja. Gospodarska enotnost Evrope se bo morala stopnjema doseči. Korak v tem pravcu je železni pakt Francije—Belgije—Nemčije—Češkoslovaške. Tudi on, v imenu mnogih Amerikancev, zagovarja ustanovitev posebnega panevropskega tajništva pri Društvu narodov.

Zaključni govor je imel sam

Coudenhove

na svoj znani skromni, stvarno-zbrušeni način. Obraz mu je simpatičen, čisto nalahno poševnih oči po materi Japonki; govori polglasno, dosti brzo, jasno, v kratkih, napetih in skrajno preglednih stavkih. Rad poda antiteze; vse na njem je zbrano. »Panevropa,« reče, »je vojna in mirovna napoved. Vojna napoved saboterjem, lenuhom, političnim koritarjem; mirovna raztrganim evropskim narodom — kmetom, delavcem, meščanom. Današnjemu dnevu mora slediti in bo sledil drugi — konstitujoče zborovanje Evropske državne zveze.

Kdor tu načenja prestižna vprašanja, ni Panevropa, temveč Antievropejec. Želimo mirno, cve-točo, složno in močno Evropo. Vive l'Europe!«

Po viharjem aplavdiranju se je množica polagoma razšla.

ZBOROVANJE.

Popoldne se je vršilo prvo od treh velikih zborovanj: politično. Otvoril je Loebe, predsednik nemškega parlamenta. Priobčili so, da je Briand posebno odredil za svojega zastopnika na kongresu francoskega poslanika, in da jugoslovanska delegacija, ki prvega dne še ni prisostvovala kongresu, prisrečno pozdravlja.

Med pismenimi čestitkami so najbolj znamenite od: Masaryka, Beneša, Marxa, Cail-lauxa, Jana Debskija (poljski kmetijski vodja) in od mnogih institucij.

Programni govor.

Coudenhoveov programni govor je izvajal med ostalim: Evropa je bila včeraj boljše, danes je anahronizem, jutri bo državna zveza. Leži med materjo Azijo in hčerko Ameriko, s katerima jo vežeta Rusija in Anglija. Evropska bodočnost je ali unija ali propast. Današnji njen državni sistem ima vse kali vojne, in gospodarski sistem vse kali ruina. Panevropa je stara ideja, mlad pokret. Karli Veliki in Napoleon sta bila evropska cesarja.

Izsilila bo Panevropo moderna tehnika: prometna, industrijska, vojna. Prva ne trpi več topega sosedstva, kajti Evropa je danes manjša nego pred sto leti Nemčija. Druga nam vsiljuje ameriške metode. Tretja nam obeta, da nas bo prihodnja vojna, če jo dopustimo, vse uničila. Živimo mnogo hitreje nego svojčas, in desetletje našega časa tehta več kakor staro stoletje. Panevropa pride, ampak na nas je, ali pride v mirnem razvoju — če jo pravočasno ustanovimo — ali pa čez novopustošena polja, zastrupljene ženske in otroke in linčovane državnike (aplavz).

Tri potrebe so glavne: politični sistem zaščitnih pogodb, gospodarska zveza (carinska in trgovska) in zrušitev nacionalnih mrženj. Tri pta imamo do Panevrope: v Društvu narodov ali v neki diplomatski zbornici podobni washingtonski.

Vprašanje Anglije in Rusije naj nas ne loči, to se lahko pozneje reši. Program za prihodnje mesece mora biti, da se v vseh državah, kjer jih še ni, ustanove Panevropske unije; vsakdo se mora odločiti, ali Panevropec ali Antievropec; nevtralnost je sabotaža.

Evropa kot cela je vojno izgubila, jo pa še lahko dobi — kot Panevropa.

Politis zahteva izgraditev Društva narodov, ki mu je ne le koristno, temveč za obstoj potrebno, da dobi panevropski sekreta-

riat. Potrebna nam je neke vrste Monroedoktrina.

Dr. Wirth, bivši nemški kancler, je v ognjevitem govoru rekel med velikanskim aplavzom: Nacionalizem ni poslednje, kar ima človek človeku povedati; je le služba višjim enotam. Veliko sintezo romanskega in germanskega duha smo započeli v Thoiry. Obrniti se h francoskim delegatom, vzklíkne v njihovem jeziku: »Iščemo čim popolnejšo civilizacijo in kulturo, iščemo svobodo!«

Dr. Gratz, bivši mažarski zunanji minister, se je po dopoldanskem neuspehu svojega tovariša omejil na suhoparno predavanje o mednarodni solidariteti.

Prof. Goldscheid, ekonomski pacifist, pledira predvsem za gospodarsko sodelovanje: vsi socialni problemi da so gospodarski in se rešujejo edinole mednarodno. Obupnemu ljudstvu se ne da pridigovati. Amerika nas nikakor ne prekaša po prirodnih bogastvih, še manj pa po številu ali kvaliteti prebivalstva.

Notranja politična silovitost izključuje vnanjopolitično kolaboracijo in narobe.

Zahteva tudi sodelovanje Rusije in Anglije; nadalje carinsko zvezo, tehniško izboljšanje produkcije, mednarodno delitev dela po kulturni geografiji in nadzorstvo nad trusti in sindikati.

Na koncu sta govorila Bronislav Huberman, sloviti violinist, Poljak, ki je podal duhovito in presenetljivo stvarno predavanje o ekonomski snovi Panevrope, in Mittelmann, nemški parlamentarec, centru-maš, ki je bil prišel naravnost iz Kolna od zborovanja šefa stranke Stresemanna. Kritikoval je mirovne pogodbe in predložil manjšinski odbor Kongresa. Je pa brezpogojen Panevropec.

Kongres se nadaljuje v ponedeljek.

Ustanovna seja demokratske zajednice.

Belgrad, 5. oktobra. (Izv.) Dopoldne sta imela Demokratski klub in klub JMO sejo, na kateri sta v principu sprejela skupno sodelovanje obeh klubov. Nato se je vršila skupna seja obeh klubov, na kateri se je pokazalo popolno soglasje in identičnost sklepov obeh klubov glede skupnega delovanja v skupščini. Odslej bosta oba kluba nastopala v skupščini v vseh vprašanjih skupno. V to svrhu so izvolili posebno predsedništvo kluba Demokratske zajednice. Predsednik je Ljuba Davidović, podpredsednik Spaho. V predsedstvu so še Voja Marinković, Hrasnica, Hadži-Kadić. Tajnika sta Ilija Šumenković in dr. Grga Angjelinović. O tej seji so izdali naslednji komunikate:

»Poslanska kluba DS in JMO sta najprej na posebnih, nato pa na skupnih sejah razpravljala o dosedanjih odnosih, kakor tudi o znanih sklepih o ustanovitvi Demokratske zajednice, kakor se je to sklenilo v Sarajevu 10. septembra leta 1926. Na sestanku voditeljev obeh strank g. Davidovića in g. Spaha. Ideja skupnega dela DS in JMO je vznikla v Sarajevu. Tam je polagoma stalno in popolno dozorčela. Sklep 10. septembra je samo formalno potrdilo istega, kar je v ljudskem razpoloženju. Z dosedanjim sodelovanjem se je dokazalo, da vlada med DS in JMO popolno soglasje v političnih, gospodarskih in socialnih problemih: v politiki narodnega sporazuma, kar pomenja v dobro premišljenem delu na popolnem jugoslovanskem edinstvu pot k

dobro utrjenemu državnemu edinstvu. Pri nastopih za popolno enakost in ravnopravnost vseh državljanov sta oba kluba za parlamentarni režim in zakonitost, za uveljavljanje in spoštovanje širokih samouprav, za dekoncentracijo državne oblasti radi zagotovanja čim širšega in čim neposrednejšega sodelovanja ljudstva pri upravi države, v današnjem stanju pa še posebno v delu za ozdravljenje finančne in gospodarske krize ter preganjanja korupcije. Delo v tej smeri se z ustanovitvijo Demokratske zajednice med DS in JMO ne sme smatrati kot končano. Ideja, katere vodi obe stranki, dobiva veliki nacionalno-državni značaj s tem, da predstavlja zbiranje vseh demokratskih sil v našem narodu. Demokratska zajednica prevzema nase dolžnosti, da sodeluje pri ustvarjanju teh visokih ciljev.

S temi idejami navdihnjeni so člani obeh klubov na skupni seji ugotovili sledeče:

1. Predlog o osnovanju Demokratske zajednice kot politične predstaviteljice DS in JMO se sprejme. 2. Radi ustvaritve idej, ki so v programu te zajednice, se za delo organizirajo sledeči organi: plenum Demokratske zajednice, ki ga sestavljajo vsi člani obeh klubov in predsedstvo Demokratske zajednice, katero sestavlja sedem članov. V delokrog teh organov spada upravljanje skupnega političnega in parlamentarnega dela Demokratske zajednice. Poseben klub JMO in DS bo upravljal samo stvari osebnega in krajevnega značaja.

Slavje češkoslovaškega--jugoslovanskega bratstva.

Belgrad, 5. okt. (Izv.) Češkoslovaški parlamentarci so v spremstvu naših poslancev tekem današnjega dne na Avali obiskali grob neznanega junaka, na katerega so položili lep venec z napisom: Neznane mu junaku — narodna skupščina češkoslovaške republike. Pri tej priliki je imel češki legijonar in predsednik narodne socialistične stranke Josip David temperamenten govor, v katerem je slavil junastvo srbske vojske. Odgovoril mu je poslanec Agatonović, nakar so se odpeljali na Dedinjo, kjer so si ogledali zgradbo novega kraljevega gradu. Od tam so odšli v Topčider, kjer jim je mestna občina belgrajska privedla v častniškem domu kosilo. Pri tem obodu, kateremu so prisostvovali tudi številni naši poslanci, je pozdravil češke poslance bel-

grajski župan dr. Kosta Kumanudi. Za gostoljubljen sprejem se mu je zahvalil podpredsednik češkoslovaškega parlamenta Stivin. Popoldne je poveljstvo priredilo na Kalimegdanu vojaške vaje, pri katerih so predstavljali vojski zavzete Belgrada. Tekom dopoldneva je ena skupina češkoslovaških poslancev prisostvovala polaganju temeljnega kamna za novi Češkoslovaški dom, v katerem bo šola in Zbirališče Čehov in njihovih prijateljev. Pri tej priliki je imel tukajšnji češkoslovaški poslanik Šeba simpatičen govor, v katerem je naglasil pomen tega novega koraka. Zvečer je bila v gledališču na čast češkoslovaškim parlamentarcem slovesna predstava. Po predstavi se je vršil sprejem na češkoslovaškem poslanstvu.

Vsi na pomoč poplavljenecem!

Dne 27. septembra 1926 je zadela del ljubljanske oblasti

strahovita nesreča

Kakor je ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Ze v jutranjih urah je razsajala v žirovskih, poljskih in polhovgrajskih hribih grozna nevihta, ki je dosegla v opoldanskih urah višek s tem, da se je nad temi nesrečnimi kraji utrgal oblak.

Divje narasle reke in potoki: Poljansčica, Sora, Račeva, Gradaščica, Božna, Mala voda, Brebrovnica, Ločnica itd. so prestopile bregove mestoma 6 do 8 metrov na visoko ter razdirale in uničevale vse, kar jim je stal na potu: hiše, žage, mline, šupe, mostove, obrambne zidove, cvetoča polja in livade in žal tudi človeška življenja.

Tako so bili čez noč spremenjeni v jezera in pušče prelepi naši kraji: Ziri z okoličico, vsa Poljanska dolina do Škofje Loke, Polhov gradec in vsa Gradaška dolina do Viča, dolina Brebrovnice od Lučne do Gorenje vasi, dolina Ločnice in še mnoge druge.

A tudi drugod je nevihta, ki je trajala ves dan, napravila veliko škodo, tako n. pr. na Viču, v Kozarjih, v Novi vasi, v Rožni dolini pri Ljubljani, v Gamelnjih, v Črnem grabnu nad Lukovico, v Izlakah pri Zagorju itd.

Uničenih, odplavljenih ali popolnoma zasutih je čez 40 hiš, šeststo mlinov in žag; mnogo drugih poslopij je pa tako poškodovanih, da se morajo podreti. Prebivalci teh krajev, ki so sedaj vsled zasutih cest odtrgani od

sveta, begajo okoli brez strehe, brez hrane in obleke in preplašeno kličejo:

na pomoč!

Uboگو ljudstvo, ki je v teh krajih že leta 1924. toliko trpelo, si je rešilo le golo življenje in zre s strahom v svojo bodočnost; glad, siromaštvo in bolezen.

Naša človeška dolžnost je, da pomagamo tem siromakom. Trdno sem prepričan, da ne kličem zastoj na pomoč zlatih slovenskih src, ki še nikdar niso odrekla, kadar je šlo za to, da se pomaga nesrečnikom.

Človekoljubno akcijo za nabiranje denarnih prispevkov so prevzeli v ljubljanski oblasti vsi okrajni glavarji, na katere edine naj se vposljejo denarni zneski za poplavljenec.

Prosim vsakogar, naj daruje po svoji moči za te najbednejše naše siromake. Naj pomisli vsakdo, da tudi njega lahko zadene enaka nesreča in da je rešitev le v skupni pomoči: Vsi za enega in eden za vse!

Zato pa prosim tem potom tudi vsa naša društva, da v teh težkih dneh ne prirejajo za druge, bodisi še tako blage namene, kakih nabiralnih akcij.

Rešimo nesrečne rodine, osirotelo »deco«, rešimo cele kraje gospodarskega pogina! Rešili jih bomo pa samo tedaj, ako jih podpremo takoj in izdatno!

V Ljubljani, dne 30. septembra 1926.

Veliki župan ljubljanske oblasti:
dr. Baltič s. r.

Z dvora na Bledu.

Bled, 5. okt. (Od našega poročevalca.) Danes popoldne je bilo ponovno videti kralja, kraljico in kneza Arzena na sprehoču v avtomobilu. Sklepati je, da je kralj že popolnoma okreval. Ako bo trajalo v naslednjih dneh še lepo vreme, se bo še vršil lov na divje kože v dvornem lovišču Krpi, nakar odpotuje dvor v Belgrad. Kakor se doznava iz Belgrada, se vrše tam vse priprave za sprejem kralja. Kralj se bo zadržal v Belgradu le nekaj dni, t. j. do konca tega tedna. Čim se namreč dovrše renovacijska dela kraljevih apartmanov v Topoli, odpotujeta tja kralj in kraljica, kjer ostaneta nedoločen čas.

S kraljem in kraljico odpotujejo v Belgrad knez Arzen, princ Pavle, princezinja Olga ter njeni starši, grški princ Nikolaj in princezinja Jelena, ki bivajo v svoji vili ob bohinjskem jezeru.

Soproga senatorja Klofača umrla.

Belgrad, 5. okt. (Izv.) Senatorja Klofača, predsednika češkoslovaške senata in voditelja narodnih socialistov, je zadela težek udarec. Danes je dobil sporočilo, da mu je umrla njegova soproga. G. Klofaču so voditelji vseh parlamentarnih skupin izrazili svoje sožalje. G. Klofač je radi žalostnega dogodka že danes odpotoval v Prago.

Priprave za sprejem češkoslov. parlamentarcev v Zagrebu.

Zagreb, 5. okt. (Izv.) Češkoslovaški parlamentarci bodo prišli v Zagreb 8. oktobra. Danes se je sestel odbor za njihov sprejem. V tem odboru so zastopane državne in mestne oblasti. Določili so podroben program za bivanje Čehoslovakov v Zagrebu, kjer se bodo mudili dva dni. V dveh skupinah si bodo ogledali razne zagrebske institucije. 9. oktobra bodo odpotovali v Split.

Visogo odlikovanje msgr. Bulića.

Split, 5. okt. (Izv.) Znani hrvatski učitelj Bulić, ki je včeraj proslavil 80letnico, je prejel od kralja odlikovanje reda sv. Save I. stopnje. Bulićevi prijatelji so pričeli zbirati »Bulićev fond«, ki je namenjen podpiranju študija mladih hrvatskih arheologov.

Razpadanje Radićeve stranke

Zagreb, 5. okt. (Izv.) Po vesteh iz Srema so postali nikičevci zelo živahni. Njihovi agitatorji povsod agitirajo za Nikića in imajo zelo mnogo uspeha. Bivši radićevci, katere je sam Radić demoraliziral, prehajajo k Nikiću. To prehajanje pa ima v ozadju materialne razloge. Splošno se smatra, da bodo ti — le toliko časa Nikićevi pristaši, dokler bo Nikić minister. Radićevci so vsled akcije Nikićevih agitatorjev zelo vznemirjeni. Med drugimi uglednimi bivšimi radićevci je k Nikiću prešel tudi bivši narodni poslanec Babogredac.

RAZPRAVA PROTI ORJUNASU ANGJELINOVICU ZOPET ODGOĐENA.

Zagreb, 5. okt. (Izv.) Pred tukajšnjim sodiščem bi se imela vršiti razprava proti orjunasu Berislavu Angjelinoviću radi obtožbe umora hrvatskega omladinca Marka Zorka. Razprava bi se imela vršiti že pred dvema letoma, pa se je odgodila. Angjelinovića so pogojno spustili na svobodo. Sedaj se je morala razprava zopet odgoditi, ker je Angjelinović obolel. Razprava se je odložila na negotov čas. Značilno je, da se zadeva že večje na dve leti.

Dr. Wirth na panevropskem kongresu.

Višek ponedeljskega zborovanja panevropskega kongresa je bil govor nemškega poslanca katoliškega centra, bivšega nemškega kancelerja dr. Wirtha.

V uvodu je dr. Wirth omenil Napoleona in njegov načrt za združitev vse Evrope v eni veliki federativni državi. »Berite, je dejal dr. Wirth, veliki testament, ki ga je Napoleon napisal na Sv. Heleni. Tam piše o preprih med evropskimi narodi in o sovrastvu med narodi. Ni mu bilo usojeno, da bi bil premagal ta kaos. Veroval je, da bi obvladal veliko nalogo, če bi bil ostal zmagovalac na ruskih poljanah. On ni gledal samo kot vojaški človek, videl je dalj ta veliki mož. Ko je izkusil, da orožje ni zmoglo premagati sovrastva med evropskimi narodi, nam je v velikem testamentu napisal, da bi morali to sovrastvo odstraniti in uničiti; ne tako, da bi uničili narode, niti ne tako, da bi uničili en sam narod, tudi če je še tako majhen. Narod, ki razume najgloblji pojem narodnosti, nikdar ne govori brezčastno o kakem drugem narodu.

Govorim kot praktični politik. Prihodnji meseci bodo pokazali ali se bosta Francija in Nemčija oz. Nemčija in Francija sorazumeli ali ne. Tej misli smo služili zadnja leta. Posrečilo se nam je, da smo eno izmed kompleksa vprašanj iztrgali iz sfere sovrastva, namreč reparacijsko vprašanje. Položili smo ga v roke mednarodnih strokovnjakov, iztrgali smo ga iz bojnege polja in prestavili na polje mednarodnega sporazuma.

Moj sosed predsednik Loebe je bil z menoj na medparlamentarni Uniji v Washingtonu. Kaj je Amerika proti nam? Ali mislite, da Amerikanci govorijo o posameznih majhnih državah v Evropi? Ne, ta velekapitalistični svet vidi ali skupno celotno Evropo ali pa nič. To kar nam je najnujnejše, je misel solidarnosti, ideja prava. To, kar mi hočemo, mir z vami (obrajen proti Francozom), kar si mi želimo, je dobro tudi za vašo domovino. Tako imamo jamstvo, da v moji domovini po težkih udarcih usode v zadnjih letih, dorašča miroljubna generacija, ki rešuje delo evropske kulture, ki rešuje Evropo pred poginom vsega, kar nam je veliko in lepo, pred poginom službe resnici, službe v templju človeštva.

Zadnje besede je mednarodni zbor viharno pozdravil. Gostje so se dvignili s sedežev in prirejali dolgotrajne ovacije. Katoliški poslanec je slavil triumf.

Delavska zbornica.

KLUB KRŠČANSKIH SOCIALISTOV PROTI GOSPODARSTVU MARKSISTIČNE VEČINE.

Takoj po seji upravnega odbora DZ dne 2. oktobra je imela sejo finančna kontrola, da pregleda blagajno in račune od 20. avgusta 1926 naprej. Finančno kontrolo tvorijo trije člani, in sicer: Ošlag od marksistične večine kot predsednik, Leskovšek iz Celja (Bernotova skupina) in France Žužek za Jugoslovansko Strokovno Zvezo.

France Žužek je takoj spočetka protestiral zoper to, da se seja finančne kontrole ni vršila že meseca septembra. Zadnja seja je bila 20. avgusta 1926. Glasom člana 82 pravilnika DZ pa se finančna kontrola »shaja najmanj po enkrat na mesec v svrhu pregleda blagajničnih računov«. Predsednik Ošlag se je izgovarjal, da je bil v septembru na dopustu in da je bila seja upravnega odbora preložena od 29. septembra na 2. oktober. Oba izgovora pa sta jalova: Prvič predsednik Ošlag ni bil cel september na dopustu, drugič pa ni nikjer rečeno, da se morajo vršiti seje upravnega odbora in finančne kontrole na en in isti dan. Nasprotno! Iz smisla pravilnika, zlasti pa še iz prakse je razvidno, da se naj te seje vršijo nezavisno druga od druge. Dalje je član France Žužek protestiral tudi zoper to, da se je odredila seja finančne kontrole šele po seji upravnega odbora. Združeni marksisti so sfsirali namreč sprejetje nekaterih sklepov, ki finančni kontroli naravnost prejudicirajo. Ker so člani finančne kontrole glasom člana 83 pravilnika DZ »odgovorni osebo in s celo svojo imovino solidarno za škodo, ki bi jo prizadeli zbornici vsled zanemarjenja svojih dolžnosti«, je jasno, da mora finančna kontrola pregledavati račune večkrat, zlasti pa pred rednimi sejami upravnega odbora, da zamore na sejah upravnega odbora zavzemati pravilno stališče in postaviti konkretne predloge, tihoče se dohodkov in izdatkov zbornice.

Kar se tiče rudarskih shodov dne 8. septembra 1926 v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku, ki jih je bila sklicala socialnodemokratska »Unija rudarjev« in na katere je predsednik DZ delegiral kar troje kristanovskih govornikov (Sedeja, Kopača in Svetka), je član Fr. Žužek prvotno mislil postaviti predlog, da se ti izdatki ne odobere (vsak govornik je namreč dobil povrnjeno vožnjo ter 100 Din dnevnic) in da je zanje odgovorno zbornično predsedstvo. Zlasti bi bil ta predlog umesten še zato, ker so vsi trije govorniki eklatantno kršili sklep II. plenarne seje, glasom katerega je funkcionar DZ v takih zadevah dolžan sklicati sestanek vseh v kraju se nahajajočih delavskih organizacij. Tega namreč ni storil niti Sedej, niti Svetek, niti Kopač. Z ozirom na zagotavljanje, da se kaj takega v bodoče ne bo zgodilo več, je France Žužek svojo prvotno namero opustil, nakar se je na zapisnik so-

glasno ugotovilo, da se v bodoče prirejajo taki shodi samo po predhodnem sporazumu vseh registriranih strokovnih organizacij. — Stvar je namreč jasna: Socialnodemokratske organizacije prirejajo shode, »Delavsko zbornico« naprošajo za »referente«, ki jih tudi dobijo, in stvar je na račun zbornične blagajne rešena. Tako so socialnodemokratski sindikati rešeni stroškov, praksa, katere pa se ne sme na noben način mirno dopustiti, da se tako gospodari z delavskim denarjem!

Pri pregledu računov je bilo nadalje razvidno tudi sledeče: V nekem kraju so otvorili socialnodemokratski delavski dom. Otvoritve se je seve udeležil tudi g. predsednik Melhijor Čobal na račun Delavske zbornice. Torej ista pesem, da se na stroške Delavske zbornice širi renome ene stranke. Na predlog člana Leskovška je bilo nato sklenjeno, da se na otvoritve delavskih ustanov pošiljajo delegatje le na predhoden sklep upravnega odbora.

Poleg drugih stvari je najznačilnejši izdatek Din 9300 iz fonda za delavske pomožne blagajne »Strokovni komisiji«, da krije stroške, ki jih je imela pri propagandi za to ustanovo in pa obveznosti napram »Splošni zavarovalni zadrugi«, ki so nastale iz nekkih študijskih komisij. Delavskih pomožnih blagajn še nikjer ni; celo osnutek zanje je v celoti akademičen in obstoja vprašanje, ali ga bo prihodnja plenarna seja sploh že mogla realizirati ali ne. Socialdemokratska večina pa je potrošila na račun teh blagajn že okrog 20.000 dinarjev! To je naravnost ogromna vsota. Še bolj značilen kot vsota 9300 Din, izplačana brez sklepa odbora ali pa upravnega odbora, je pa dopis predsednika odbora za delavske pomožne blagajne, zborničnega podpredsednika, s katerim pledira za nakazilo Din 9300 »Strokovni komisiji«. Za danes naj ugotovimo le, da je finančna kontrola sprejela sklep, da se »Strokovna komisija« za ta znesek obremeni na račun prihodnje kvote, kateri sklep ni v soglasju s sklepom, ki ga je bil poldrugo uro prej sprejel upravni odbor. Iz besedi blagajnika Čelešnika, kako naj bi se postopalo s fondom za delavske pomožne blagajne v bodoče, ni razvidno, zakaj naj bi delavstvo za te blagajne navduševali.

V »Delavski zbornici« mora končno postati red, sicer je pozitivno delo za delavstvo brez razlike strank izključeno.

Beleške

△ Panevropski kongres* in Jugoslavija. Zagrebški »Morgenblatt« z dne 4. oktobra posveča panevropskemu kongresu uvodnik. Ob zaključku pravi: »Veseli smo se, da zastopa jugoslovanske Panevropce tak realni politik, kakor je dr. Korošec. Njegova udeležba na kongresu ustvarja potrebno zvezo med jugoslovansko javnostjo in enim najvažnejših mednarodnih kulturnih gibanj.«

△ Na dr. Koroševem shodu v Brežicah je bilo po »Jutru« 300 ljudi, po »Narodnem dnevniku« pa 100. Poznavajoč »Jutrove« način štetja na naših shodih, lahko tudi vsak, ki ni bil na shodu, pravilno izračuna, da jih je bilo najmanj dvakrat toliko, iz česar logično sledi, da se je »Narodni dnevnik« topot uštel kar za šestkratno število!

△ Silno peče jutrovec, da smo njihovo »zmago« v Trgovsko-obrtno zbornico označili za to, kar resnično je, namreč za zmago volivne goljufije in sleparije SDS. Na to ne ve »Jutro« ničesar odgovoriti kakor tudi ne more utajiti dejstva, da so kandidati Jelačin-Ogrinove liste dobili okoli 3000 glasov več od jutrovskih, in se imajo le-ti zahvaliti svoji večini v zbornici samo volivnemu sistemu. Smešno je tudi, če nam »Jutro« očita nedoslednost, ko zahtevamo razveljavljenje volitev, češ, da bi tega kot avtonomisti ne smeli. Jutrovci sami venomer naglašajo, da se morajo centralistični zakoni brezpogojno spoštovati; zato je jako naivno, ako meni, da se ne smemo posluževati pravic, ki jih daje zakon, da se anulira rezultat, ki je produkt kršenja zakona. Vse drugo-pa, kar je »Jutro« o tej stvari načevalo, češ, kako da »klerikalni vpliv pada«, da nas bo »podrl plaz ljudske nejevolje« in podobno, je larifari. Trgovsko-obrtniško zbornico si je SDS enostavno prisleparila, koga pa bo plaz ljudske nejevolje podrl, to pa utegnemu še v kratkem času videti.

△ O »razbitem« dr. Koroševem shodu v Brežicah gnjavi včerajšnje »Jutro«. V resnici je shod bil sijajen, veliko dvorišče gostilno Druškovci je bilo nabito polno in radićevske medklice je navdušenje zborovalcev naravnost zadušilo. Ker je vedno narobe res, kar »Jutro« piše, ve vsa javnost, da je moral biti dr. Korošček shod tem sijajnejši, čimbolj ga »Jutro« skuša omalovaževati.

△ Izprememba v vodstvu nemškega politično-gospodarskega društva. Te dni se je vršil v Mariboru občni zbor političnega gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji, ki je prinesel znatne izpremembe v vodstvu društva. Dosedanji predsednik g. Karl Nasko ni sprejel ponovne izvolitve, nakar je bil izvoljen za predsednika advokat dr. Mühleisen.

Izvolite sest

in čitati sledeče: Jesersko in zimsko suknjo iz težkega double angleškega blaga hote lahko že za 800 Din kupiti pri

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

Kaj se godi doma

Imenovanje komisarja na ljubljanskem magistratu.

Belgrad, 5. okt. (Izv.) Iz vladnih krogov doznava Vaš dopisnik, da je včeraj minister za notranje zadeve dal velikemu županu ljubljanske oblasti nalog, da takoj imenuje za komisarja ljubljanske mestne občine g. dr. Mencingerja. Istočasno je bil dan velikemu županu nalog, da imenuje v svet potrebno število oseb iz ljubljanskega meščanstva. Ta nalog notranjega ministra se ima takoj izvršiti. Z ozirom na to je pričakovati, da bo sprememba v ljubljanskem magistratu izvršena še tekom jutrišnjega dne.

Iz Žirov.

Pretekli petek, dne 1. oktobra je došel v Žiri gosp. veliki župan dr. Baltić. Če ne omenjamo nič drugega o bivanju gosp. velikega župana kakor to, da je v odgovor na nagovor gosp. župnika Logarja, ki mu je polagal na srce skrb za njegovo župljano, izrazil svojo veliko ljubezen za ta kraj in obljubil zastaviti vse svoje moči in pomagati ubogemu prebivalstvu, mislimo, da je vse povedano. Vse povsod se je zelo zanimal za ponesrečence, katerim je že tudi delil prve podpore.

Bili pa so ta dan tudi drugi zastopniki raznih oblasti pri nas. Gosp. okrajni glavar Poklukar je že drugi prihitel v Žiri, da se še natančneje prepriča o nesreči in po svojih močeh odpomore.

Naš poslanec gosp. inž. Sernec je tudi došel z velikim županom v naš kraj, kjer smo ga imeli priliko že večkrat videti. Gotovo bo z vso skrbjo pripomogel našim ljudem do pomoči na ta ali oni način.

Med drugim smo opazili dalje ravnatelja gradbene direkcije g. Krajca, gg. inž. Mačkovička in Kilerja in druge. Vsem, prav vsem smo hvaležni za skrb. Pomoč nam gotovo ne bo izostala, v katero tudi upamo. Poudarjamo še enkrat, da so vsi gospodje od gosp. velikega župana dr. Baltića in našega postanca inž. Serneca dalje izkazali pravo sočutje in skrb pomagati bratom v nesreči.

Koliko škode je povzročila ta katastrofa, je nemogoče preceniti. Saj ga ni gospodarja, ki bi ne bil na ta ali oni način prizadet. Nekateri so ob vse, imajo le golo življenje, drugi imajo pokvarjene hiše in odnešeno zemljo, tretji zopet so brez vsake njive in gozdov in travnikov, v hiši pa veliko družino! Kako se bo živel?

Kdor vidi nesrečo samo v enem kraju, si ne more napraviti prave slike o tem Kdor pa vidi Selo, Rakulj, Osojnice in razne grape Žirovkega vrha in Staro vas in Novo vas in Sovro in Ledinico, ta pa takoj vidi in čuti, kaj lahko iz tega nastane in kaj morajo ljudje trpeti.

Se enkrat se sklicujemo na bratsko krščansko ter slovensko srce in priporočamo v pomoč ponesrečence!

Stavbno gibanje v Mariboru po prevratu.

V Mariboru se je zidalo po prevratu razmeroma zelo malo. Leta 1919. in 1920. ni bilo sploh nobenih pomembnejših zidav. Ni čudo, da je bila stanovanjska misel takrat naravnost neznosna. Toda mesto, da bi se takoj praktično z zidanjem novih stanovanj odpomoglo temu, je bilo samo jadikovanje, moleodavanje itd. Tisti pa, ki bi lahko zidali, niso zadosti zaupali novim razmeram, ki jih je ustvaril prevrat v Mariboru. Ko so se pa razmere malo ustale, posebno, ko so se začele v Mariboru naseljevati razne industrije in so se stalno naselile banke, so se začele zidati tudi stanovanjske hiše. Od leta 1921. do 1926. je bilo pozidanih v celoti 77 hiš z 261 stanovanji. Od tega so industrije pozidale 19 hiš z 81 stanovanji, banke 6 hiš z 42 stanovanji, zasebniki 47 hiš s 114 stanovanji, občina

5 hiš s 36 stanovanji. — Zanimivo je razmerje, kako se je zidalo in kdo je zidal.

Leta:	Skupno:	Od tega Banke	Zaseb-	obči-
		indust.	niki	na
1921	3 hiše s 6 stan.	3—6	—	—
1922	9 „ „ 18 „	5—14	—	4—4
1923	15 „ „ 47 „	7—24	2—15	6—8
1924	15 „ „ 45* „	3—13*	1—16	11—16
1925	12 „ „ 19 „	—	1—2	11—17
1926	23 „ „ 116 „	1—2	9—15	69—5—36

Razen navedenega moramo v letu 1924. prišteti še 12 sob za samce, ki jih je napravila tovarna Doktor in drug.

Zasebniki so zidali ko večini enodružinske hiše, le malo dvodružinskih. V letu 1926. je pri zasebnikih všteto tudi poslopje pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu, ki ima samo 36 stanovanj.

To priobčujemo posebno še kot najboljši odgovor širokoustnim socialistom, ki hočejo te dni na ulice, da demonstrirajo obenem pa kot pojasnilo javnosti, da ne nasede socialistični demagogiji, ker se statistično vidi nedelavnost socialistov za časa njihovega gospodarstva v mestu.

Požari.

Iz Celja poročajo: V ponedeljek zvečer je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju graščine na Prešniku, last g. Crnsa iz Banata. Ogenj je nastal iz dosedaj neznanega vzroka in je v kratkem času uničil celo gospodarsko poslopje in zajel tudi bližnji kozolec, ki je bil zelo dolg in napolnjen z letošnjimi pridelki. Pogorelo je vse do tal, vsi poljedelski stroji, vozovi in orodje tako, da je škoda ogromna. Na mesto požara je prva prihitela požarna bramba iz Celja, ki ima največ zaslug, da ni ogenj vpepelil tudi graščinskega poslopja.

Požar je vpepelil dne 2. oktobra dopoldne hišo in gospodarsko poslopje Avgusta Strnišnik, posestnika v Zaplanini župnije St. Gotard. Ogenj je nastal dosedaj še na nepojasnjen način in skednju v senu in se je z naglico razširil na v bližini stojišče hišo, katera je bila še skoro nova. Škoda je občutna, ker je zgorelo seno, slama in razni stroji. Sreča je bila, da ni bilo vetra in da je bila takoj na licu mesta požarna bramba iz Trojan, katera je s svojim neumornim delom obvarovala, da se ni ogenj razširil na sosednje hiše in poslopja, zato je naj bi bo na tem mestu izrečena najlepša zahvala.

Dne 3. t. m. zvečer okrog 9. ure je nastal požar v Smartnem pod Šmarno goro št. 36. Zgorel je skedenj in hlev z delavnico kolarja Ivana Gregorč. Rešili so mu hišo. Na pomoč so prihiteli sosednje požarne brambe. Največ je storil nek potnik na avtu z malim bencinomotorjem. Postavil ga je na vodnjak, priključil cevi Gameljske požarne brambe in gasil, da je izpraznil dva vodnjaka. Zaslužil pozornost gasilcev. Bodi možu čast in zahvala! Vozil je baje iz Celja proti Ljubljani. Ugledal je požar krog Domžal, obrnil proti Smartnem in bil prvi na mestu požara. Hvala tudi ostalim gasilnim društvom!

Rop pri belem dnevu.

V vasi Dolgoše pri Mariboru so se spravili predzorni roparji na delo v nedeljo popoldne. Bolj na koncu vasi ima svojo hišo in posest knjigovez Kompar, ki je znan po svoji marljivosti in štedljivosti. Kompar se je odpeljal v nedeljo popoldne s svojo družino na sprehod proti Mariboru in pustil doma kot varuha zelo hudega psa. Popoldne enkrat so doslej še neodkriti roparji zvalili psa čuvarja v hlev, ga tamkaj zaprli ter vlomili v hišo. Odnesli so zlato ura, mnogo obleke ter perila, a na srečo niso mogli vlomiti v železno blagajno. Še ni pojasnjeno, ali je kdo tolovaje prepodil, ali pa niso imeli seboj orodja za vlom v blagajno. Kompar se je vrnil šele proti večeru in videl, da je imel roparski obisk. Rop zasleduje orožništvo.

Neznano utoplenko potegnili iz Drave.

Pri St. Petru pri Mariboru so potegnili iz Drave neznano utoplenko. Ker je odšla pred dnevi neka dekla iz Mlečnika neznano kam, so šentpeterske ženske takoj raznesle vest, da zgoraj omenjena utoplenka ni nikdo drugi nego pobegla dekla. Zakaj, kje in kako bi bila zaupala ta dekla svoje mlado življenje valovom Drave, ni znal pojasniti nikdo. Komaj pa je šentpeterski grobar zagrebel neznano utoplenko, že se je pojavila v šentpetru dekla iz Mlečnika. Začudenje po celi šentpeterski župniji je bilo veliko, ker je za utopleno proglašena oseba pri polnem zdravju in o pokopani utoplenki se pač prav nič ne ve, kdo je in odkod jo je prinesla Drava.

Razni zločini.

Na sledu ciganskim tatovom. Na mariborski policiji se je oglasil v torek neki mož, ter javil, da je v bližini 3 ribnikov videl cigansko družino, ki se je vozila na novem, elegantnem lovskem vozu z mladim rjavkastim konjem. Voz in konj izvirata očitno iz tatvine v Konjicah, o kateri smo že poročali. Policija je poslala takoj v omenjeni kraj patroljo, ki pa ciganov ni več našla. Odpejali so se najbrže v smeri proti Kungoti.

Dnevne novice

★ Kraljev dar za poplavlence v Sloveniji. Kralj Aleksander je iz svoje zasebne blagajne nakazal za poplavlence v Sloveniji 26.000 dinarjev. Naj bi ta velikodušni čin kralja Aleksandra vzpodbudil tudi vladno, da stori nasproti Sloveniji svojo dolžnost!

★ Iz državnega sveta. Iz Belgrada poročajo, da bo državni svet v teku tega tedna rešil vse pritožbe glede razvrstitve. Pritožbe, ki jih je vložila glavna kontrola, so vse rešene.

★ Naše univerze. Na vseučiliščih v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu s ta teden začno izpiti na vseh fakultetah, ki bodo trajali do 15. oktobra; naslednji dan, 16. oktobra, se začne redna predavanja.

★ III. kongres delavskih zbornic. Osrednje tajništvo delavskih zbornic sklicuje za dan 24. oktobra v Belgrad III. deželni kongres delavskih zbornic. Kongresa se udeležijo delegati vseh delavskih zbornic in zastopniki vseh delavskih sindikalnih organizacij, ki sodelujejo z delavskimi zbornicami. Za sedaj je določen naslednji dnevni red: Splošni gospodarski položaj v deželi, referent dr. Z. Topalović; Zakon o stanovanjih, referent Filip Uratnik, Ljubljana; Zakon o neposrednih davkih, referent B. Krekić, Belgrad; Socialno-politična zakonodaja in njeno izvajanje, referenti delavskih zbornic v Zagrebu, Ljubljani in Splitu.

★ Obletnica kmetijskega šolstva. Dne 30. septembra 1926 je minulo 40 let, odkar se je zaključila bivša vinarska in sadjarska šola na Slapu pri Vipavi, ki se je potem preselila na Grm pri Novem mestu. Od učnih moči, ki so delovale takrat na zavodu, živi še tedanji adjunkt na Slapu in poznejši ravnatelj na Grmu, Viljem Rohrman, sedaj kmetijski svetnik v pokouju in urednik »Kmetovalca« v Ljubljani.

★ Poroka. Včeraj ob 11 sta se na blejskem otoku poročila g. Josip Zidar, abs. eksportni akademik, sin ugledne Zidarjeve rodbine, in gdca Vera Brejč, hčerka odvetnika dr. J. Brejca. Poročil ju je g. dr. Jerše. Obilo sreče!

★ Kongres Zveze jugoslovanskih pevskih društev. Minolo nedeljo je zboroval v Novem Sadu II. kongres Zveze jugoslovanskih pevskih društev. Predsedoval je belgrajski vseučiliški profesor dr. Viktor Novak. O dosedanjem delu Zveze je poročal glavni tajnik Kosta Manojlović. Zveza je priredila prvo jugo-

Aretacija nevarnih sleparjev. V ponedeljek zvečer je mariborska policija aretirala 5 oseb, osumljenih raznih tatvin v mariborskih trgovinah in goljufive hazardne igre. Kradli so na ta način, da jih je vedno več skupaj prišlo v trgovino, kjer so si dali nanositi polno blaga, katerega so izbirali tako dolgo, dokler se ni posrečilo enemu neopaženo nekaj znakniti, nakar so odšli, ne da bi bili kaj kupili. Blago so prodajali na deželi kmetom. Bavili so se poleg tatvine še s poklicnim igranjem, ki jim je precej neslo. Potovali so najraje po podeželskih sejmih ter guli pri kartah vinjene sejmarije. Pri preiskavi so našli pri vsakem spretno preparirane igralne karte s tajnimi znaki, po katerih so se poznale karte tudi na zadnji strani.

Zastrupljenje. V Ribnici na Pohorju se je zastrupila 24 letna Marija Lorenz. Prepeljali so je v mariborsko bolnico.

Vlom in tatvina. V noči od petka na soboto so vlomili v trafiko v restavraciji Šribar v St. Petru v Sav. dolini. Vlomilci so zvali križe ter odnesli za 2000 Din tobaka in cigaret. Blagajna, v kateri je bilo nad 30.000 Din denarja, pa se jim je ustavila. V ključavnicah blagajne so pustili vitrih, znamenje, da so bili tatovi še neizkušeni. Zapri so že par osumlencev, proti katerim govori precej dokazov, vendar tajijo ti vsako udeležbo.

slovensko glasbeno razstavo v Belgradu — pri kateri so sodelovali tudi Bolgari — in osnovala Glasbeni muzej, istotako v Belgradu. Zveza je začela izdajati glasbena dela, in to v notografiji Državne tiskarne; dotiskanih je sedaj prvih 12 skladb, ki pridejo v kratkem v prodajo. Sedaj pripravlja Zveza glasbeni almanah, v katerem bodo vsi podatki o vseh glasbenih ustanovah v Jugoslaviji ter življenjski vseh jugoslovanskih skladateljev. — Kongres je sklenil, da se kot podzveze osnujejo pevske župe ter je v ta namen odobril pravilnik ljubljanske pevske župe z nekaterimi izpremembami.

★ Vrnitev jugoslovanskih letalcev. Minolo nedeljo dopoldne so se vrnili v Novi Sad jugoslovanski letalci, dovršivši svoj polet na črti: Novi Sad—Praga—Varšava—Bukarešt—Novi Sad. Vrnili so se le štiri letala, peto je, kakor znano, ponesrečilo v Pragi, kjer so pokopali tudi obe žrtvi ob tej nesreči: podpolkovnika Jugovića in poročnika Njegovana. Letalce so ob povratku v Novem Sadu slovesno sprejeli; pozdravil jih je general Stanojlović.

★ 30 letnica Saveza hrvatskih krščanskih socialcev v Zagrebu. Minulo nedeljo je praznoval Savez hrvatskih krščanskih socialcev v Zagrebu 30 letnico svojega dela. Zjutraj je bila slovesna sv. maša v župni cerkvi sv. Marka, nato pa slavnostno zborovanje v kinu Urania. Navzoči so bili nadškof dr. Ante Bauer, škof Salis-Sevis, vojni superior Riharić, opat Slanič, župnik msgr. Ritig in mnogo drugih duhovnikov; dalje je bil navzoč mestni župan Heinzel s podžupanom Krčeličem. Govorili so tajnik Šipek, dr. Ritig, Ivo Sirovatka in več drugih.

★ Sodni izpiti je napravil pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani avskultant mariborskega okrožnega sodišča g. C. Ašman.

★ Za krajnega šolskega ogleda v Središču ob Dravi je bil namesto pokojnega Maksa Robića imenovan upokojeni šolski ravnatelj in posestnik v Središču g. Anton Kosi.

★ Vpisovanje v srednjo državno tehnično šolo v Drvaru za lesno industrijo se podaljšuje do 15. oktobra. Pravico do vpisa v prvi razred ima vsak dijak, ki je dovršil štiri razrede srednje šole. Šola ima internat, kjer se plača 500 Din mesečno. — Ravnatelj.

★ Slovesnosti pri Sv. Hijeronimu degli Schiavoni v Rimu. »Osservatore Romano« z dne 2. t. m. poroča: V jugoslovanski narodni cerkvi Sv. Hijeronima degli Schiavoni v via Ripetta se je včeraj z veliko slovesnostjo proslavil praznik cerkvenega patrona. Veličastno svetišče resnega baročnega sloga so napolnili množični verniki, ki so prihiteli, da počaste svetnika in obenem občudujejo čudovite freske, ki krase svetišče, posebno dve veliki slike na stranskih stenah, ki predstavljata rojstvo in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa, mojstrski deli rimskega slikarja Pietra Gagliardi. — O poteku verskih opravil poroča »O. R.« med drugim: »Na praznik je slovesno sv. mašo opravil msgr. Filippo Franceschini, župnik pri sv. Roku, ob asistenci oo. Teofila Arapina in Angela Buratovića, ki sta razen v latinščini pela berilo in evangelij v slovenskem jeziku. — Pri vseh službah božjih se je pod vodstvom mojstra F. Moriconija izvajala izbrana glasba Palestre, Capoccija, Tavonija, Perosija in A. Moriconija.

★ Brezplačen prevoz blaga za železničarske zadrage. Prometno ministrstvo je dovolilo brezplačen prevoz potrebščin za železničarska konzumna društva.

★ Ukinjenje sezonskih pošt. Poštno ministrstvo je odredilo, da se sezonske pošte po letoviščih in kopališčih dne 15. t. m. zapro.

★ Železniško osebje in potniki. Ker so se znova silno pomnožile pritožbe proti neuljudnemu obnašanju železniškega osebja nasproti potnikom, je poslal prometni minister vsem načelnikom železniške službe razpis, v katerem jim nalaga, da naj pozovejo podrejeno osebje na red in vpludno obnašanje nasproti

Slikar Simon Ogrin.

Ob njegovi petinsedemdesetletnici.

Danes obhaja akad. slikar Simon Ogrin petinsedemdesetletnico rojstva. Rojen je bil na Vrhniki 6. oktobra 1851. Najprej se je posvetil podobarstvu in je zato vstopil v uk pri mojstru Goetzlu v Ljubljani. Po dovršeni triletni učni dobi je ostal še nekaj časa pri svojem mojstru, potem pa je krenil na Dunaj, kjer ga je sprejel podobar P. Ker se je želel v svoji stroki temeljito izobraziti, je ob delavnih pridno delal, ob nedeljah pa si je ogledoval umetnine po cerkvah, muzejih, galerijah in trgih. Ko je videl krasni Donnerjev vodnjak, Canovov Kristinin nagrobnik in Ferkornov kip sv. Jurija, so se mu oči odprle in je takoj spoznal, da kaj takega ne bo mogel nikoli ustvariti. Obupal je nad seboj in sklenil, da mora pričeti novo življenje.

Spomladi leta 1872 je odšel z Dunaja, si ogledal potoma umetnine in se vrnil domov. Doma se je odločil, da se posveti slikarstvu. Šel je k slikarju Janezu Wolfu v Ljubljano, ki je vprav tedaj slikal sv. Janeza Krstnika na severni zunanji steni stolne cerkve. Ponudil se mu je za učenca in ostal pri Wolfu tri leta, do 15. avgusta 1875, ko se je odpotoval v Benetke na akademijo. Tu se je vztrajno vadil, tako da je že leta 1877 zaslužil prvo darilo za karton: »Viscontijeva smrt v milanskem domu«. Ta karton brani ljubljanski muzej.

V počitnicah leta 1876 in 1877 je šel v Vipavo Janezu Wolfu pomagat, ko je slikal

freske v svetišču. Zato je letos tudi petdesetletnica, kar se je Simon Ogrin lotil fresko-slikarstva. Tedaj sta z Wolfom najprej oprala stare stropne freske, potem je Ogrin naslikal anđele v štirih kepah na stranskih stenah in dva keruba, noseča oblake pod sv. Štefanom. Leta 1877 je Wolf naročil Ogrinu, naj izvrši tri slike na mokrem ometu na stranskih stenah: sv. Štefan sprejet med dijakone, sv. Štefan posvečen v dijakona in sv. Štefan deli miloščino.

Ko je bilo jeseni 1877 delo v Vipavi dovršeno, je Ogrin odšel na dunajsko akademijo. Po dveh letih pridnega dela se je leta 1879 zopet povrnil v Benetke. Tu sedaj ni ostal dolgo, ampak je odšel v Florenco, kjer je posnel nekaj fresk Andreja del Sarto. Nekaj mesecev pozneje je odpotoval v Rim. Tu je občudoval stare znamenite mojstre in izvrševal naročila iz domovine. Konec avgusta 1880 je bil zopet doma. Iz vipavske doline ga je čakalo mnogo naročil, zato se je preselil kar tja in delal skoro v vsaki župniji, n. pr. pri Sv. Križu, v Šmarju itd. To je trajalo nekaj let. Nato se je vrnil na Vrhniko in si ustanovil lastni dom. Koliko je potem v naslednjih 40 letih naslikal, ne moremo tu razpravljati; omeniti hočemo le nekaj del.

Leta 1885—6 je poslikal na mokri omet svetišče frančiškanske cerkve v Novem mestu; leta 1886 je naslikal Brezmadežno za Vrhniko, leta 1887 tri oltarne slike za Veliko Dolino leta 1888 je slikal freske v kapucinski cerkvi v Škofji Loki, v župni cerkvi v Slivnici dve freski pri Sv. Trojici na Vrhniki; leta 1889 oltarne slike za Selce pri Slivnici, za

Rakitnik in za Koprivnico na Hrvaškem; leta 1891 je okrasil svetišče v Borovnici in leta 1892 na Slinovici pri Kostanjevici, leta 1894 župno cerkev v Radovljici, leta 1895 svetišče v Polhovem gradu, leta 1896 cerkev Srca Jezusovega v Ljubljani, leta 1901 svetišče v Senaboru pri Colu, leta 1902 svetišče v Gabrju na Goriškem, leta 1904 cerkev v Kamni gorici, leta 1906—7 župno cerkev na Vrhniki, leta 1909 cerkev na Brezovici, leta 1913 cerkev sv. Jakoba ob Savi, leta 1919 cerkev v Hinjah, leta 1920 ladjo župne cerkve v Zgorjem Tuhinju in cerkev na Šenturški gori, leta 1922 cerkev v Sostrem, leta 1923 kapelo v Lichtenturnovem zavodu v Ljubljani, leta 1925 romarsko cerkev na Trsatu, leta 1926 sliko Marijinega vnebovzetja na pročelju župne cerkve v Čemšeniku in cerkev Sv. Vida nad Cerknico.

Ze našeta dela označujejo marljivost našega slavljence. Toda upoštevati moramo tudi še številne oltarne slike, božje grobe in okoli dvajset križevih potov. Ogromno delo!

Leta 1877 so mu na beneški akademiji prisodili prvo nagrado za risbo Viscontijeve smrti. Dokaz, da je povsem zadovoljil svoje učitelje. Leta 1878 je izšla v Stritarjevem Zvonu lepa risba: »Kaj pa to?« in leta 1879 več novih kompozicij. Leta 1902 je za Dom in Svet z markantnimi potezami ilustriral Svetličičevo balado »Ukleti graščake«.

Kljub svoji lepi starosti je naš slavljence še krepak mož, ki se tudi v zadnjih letih ni ustrašil nobene naloge, marveč vsa dela opravlja z mladeniškim ognjem.

Bog ga živi!

V. S.

potnikom. Za prestopke so določene stroge kazni. Na naše slovenske železničarje se to prav gotovo ne nanaša, ker so znani kot vladni in korektni.

★ **Zvišanje vozniš cen za osebni promet na železnicah.** V prometnem ministristvu sestavljajo novo tarifo za osebni promet na železnicah. Vse cene se znatno zvišajo.

★ **Tiskovna pravda v Osijeku.** Minulo soboto je bila pred osiješkim sodiščem izročena razsodba v tiskovni pravdi inž. Montina proti osiješkemu podžupanu Bogoljubu Šramu, ki je bil napadel Montina v listu »Die Drauc«. Šram je bil obsojen na 30 dni zapore, 6000 Din denarne globe, na plačilo odškodnine v znesku 10.000 Din in na plačilo sodnih stroškov; v slučaju neizterljivosti teh vsot na 60 dni zapore. Proti razsodbi sta vložili priziv obe stranki.

★ **Novo nemško delo o srbsko-hrvatskih narodnih pesmih.** V Zagreb je dospel vseučiliški profesor v Bonnu dr. Karl Götz kot gost hrvatskega proforskega društva. Prof. dr. Götz bo imel v Zagrebu tri predavanja o »Narodni pesmi in narodnem življenju Srbov in Hrvatov«. Pod tem naslovom izide v kratkem prvi zvezek velikega novega Götzovega dela, v katerem je obdelal srbsko-hrvatske narodne pesmi ne samo s filološkega, marveč tudi s kulturno-zgodovinskega vidika. Dr. Götz je sedaj star 58 let; je doktor filozofije, častni doktor prava in častni doktor teologije. Že 25 let je redni profesor za vzhodnoevropsko zgodovino in deželoznanstvo na bonnski univerzi. O Rusiji je napisal več del.

★ **Belgrajska »Pravda« o nemškem Centru.** Belgrajska »Pravda« z dne 2. okt. t. l. prinaša na uvodnem mestu dopis iz Berlina, ki dosti stvarno poročila o nemškem katoliškem Centru. Iz poročila naj navedemo le par značilnejših odstavkov. Dopisnik piše: »Nemški Center je stranka, brez katere pomoči se ne more vladati v Nemčiji. Kot politična stranka je iskreno sprejela republikansko misel in z vso silo dela za francosko-nemško zblizanje. — Nemški Center je interkonfesionalna stranka, dasi je v tesni zvezi s cerkvijo po svojih socialnih in verskih doktrinah. — Katoliški nemški Center je bil ustanovljen takoj po francosko-nemški vojni leta 1871. Za svojo osnovno bazo je proklamiral federalizem (podčrtala »Pravda«), spoštujejoč oblastne avtonomije, zgodovinska prava in regionalne interese. — Akcijski odbor ima dolžnost, da prouči vse predloge v parlamentu in da določi ravnanje stranke v njem. V verskih vprašanjih se odbor obrne za mnenje na enega ali več škofov, ki jih Center posebej določi. Mnenja škofov niso imperativni nalogi, nego služijo le kot direktive Centru kot politični stranki. — Kakor se vidi, stoji Nemški katoliški center na bazi federalizma (podčrtava »Pravda«) in nehoti se vsiljuje paralela s Koroščevo Slovensko ljudsko stranko, ki ima mnogo skupnih točk z Nemškim centrom in katere organizacijo bi bilo treba proučiti. — Hvala Bogu, da prihajajo Srbi — čeprav šele preko Berlina — po osmih letih vendar na misel, da začno proučevati organizacijo, v kateri je politično organiziran slovenski narod. Prepričati se bodo mogli, kako grdo so jih njihovi dosedanjí zaupniki v Sloveniji o SLS nalagali.

★ **Zagrebski turisti na našem Pohorju.** zagrebski turisti so postali že stalni gosti našega Pohorja. Skoro vsako nedeljo se pripelje večja skupina iz Zagreba v Maribor ter se od tu poda na Pohorje. Preteklo nedeljo, 3. t. m. je obiskalo Pohorje 20 članov društva »Sljeme«. Pri mariborski koči so jih pozdravili zastopniki mariborske podružnice SPD.

★ **Služba faktorja.** Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, rg. zadr. z omejeno zavezo, razpisuje s tem službo poslovođje in faktorja v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Poleg strokovne izobrazbe se zahteva trezno in neoporečno ter obrtnemu zakonu odgovarjajoče npravno življenje. Nastop službe najpozneje dne 1. aprila 1927, po možnosti pa prej. Prošnje, opremljene z domovnico, krstnim listom, spričevali strokovne izobrazbe in praktične uporabnosti je vložiti do 31. oktobra 1926 na Tiskarno sv. Cirila, reg. zadr. z o. z. v Mariboru.

★ **Opustitev detaljne prodajalne Državne zaloge šolskih knjig in učil.** Od ministristva prosvete imenovani upravni odbor drž. zal. šolskih knjig in učil se je na seji 4. t. m. konstituiral ter začel z reorganizacijo zaloge v smislu tozadevnega od ministristva prosvete izdanega pravilnika. Državna zaloge šolskih knjig se bo pečala samo z zalaganjem šolskih knjig ter njih oddajo na debelo. Dosledno je upravni odbor v tej seji sklenil, da opusti detaljno prodajalno v Ljubljani, Gradišče.

★ **Nove telefonske zveze.** V zadnjem času so se otvorile med drugimi sledeče nove telefonske zveze: Vrbovac—Gradeč, Grosuplje—Trst, Maribor—Ehrenhausen, Čuj—Ehrenhausen, Celje—Ehrenhausen.

★ **Požar v Mostaru.** Ob znamenitem mostu v Mostaru je minolo nedeljo pogorela starodavna trdnjavska zgradba, v kateri se je sedaj nahajala mizarska delavnica.

★ **Elektrifikacija jadranske proge.** Skupina sarajevskih inženjerjev izdeluje elaborat o elektrifikaciji bodoče jadranske železnice Beograd—Split. Pravijo, da bi se mogla s pomočjo ogromnih vodnih sil Bosne in Dalmacije ta proga zgraditi z relativno malo večjimi stroški.

★ **Kongres pedagogov v Berlinu.** Na kongresu pedagogov v Berlinu, ki se odpre dne

10. oktobra, bosta po odredbi prosvetnega ministristva zastopala naše pedagoge profesorja dr. Čajkovac iz Belgrada in dr. Matičević iz Zagreba.

★ **Podpornemu društvu slepih v Ljubljani.** Wolfova ulica 12, so darovali: Golf Anton, Boh. Srednja vas, Din 50; Tličar M., Ljubljana, Din 50; Hranilnica in posojilnica, Vrhnika, Din 50; Ecker in sin, Ljubljana, Din 50; dr. V. Marin, Maribor, Din 50; Crobath Franc, Kranj, Din 20; dr. Blanke, Ptuj, Din 100; A. Legat, Ljubljana, Din 25; dr. Fr. Jankovič, Maribor, Din 10; dr. Vinko Železnikar, Slovenjgradec, Din 20; Samec F., Murska Sobota, Din 50; Miklič Fran, Ljubljana, Din 20; Jakob Zalaznik, Ljubljana, Din 100; dr. Vilinek, Bizeljsko, Din 20; Kos Karel, Ljubljana, Din 20. — Vsem darovalcem najiskrenejša hvala! — Odbor.

★ **Gospodni duhovnikom in bogoslovcem** nudi pri nakupu krasnih črnih zimskih sukenj poseben 10 odstotni popust trvdka Fran Lukič, Ljubljana, pred Škofijo 10.

Ljubljana

© **SDS pripravlja občinske volitve v Ljubljani.** V ljubljanski kazini so vrše te dni redni sestanki ljubljanskih zaupnikov SDS. Kakor smo točno poizvedeli pripravljajo tajništvo SDS s polno paro občinske volitve. Ker je firma SDS nepriljubljena med volivstvom, hoče postaviti kandidatno listo, ki bi nastopila kot gospodarska lista ljubljanskih meščanov. Na tej listi pa bi seveda kandidirali samo najozži pristaši SDS. Ker tajništvo SDS samo več ne ve, kdo je še »zvest« strankin pristaš in kdo ne, je sklicalo zaupnike, da »klasificirajo« volivce po zadnjih volitvah v trgovsko zbornico. Vsi, ki so volili pri teh volitvah Jelačin-Ogrinovo listo, so od SDS izključeni. Kot strokovna svetovavca za trgovstvo fungirata gg. Kavčič, družabnik trvdke Resman in Tschurn, in Hieng, za obrtnike pa gg. Turk ml. in Franchetti. — Gospodje delajo račun brez krčmarja.

© **Koncert Glasbene Matice,** na katerem sodelujejo solisti Lovsetova, Betetto, Iličič in Rijavec, je vsled zaposlenosti g. Iličiča v Belgradu preložen za kratek čas. Natančni datum javimo pravočasno.

© **Redni občni zbor Društva učiteljev glasbe** se vrši v ponedeljek, dne 11. oktobra ob 8 zvečer v Unionu (v Ročah). — Tajnik.

© **Ustanovni občni zbor strelske družine** za Ljubljano. Osnovatelji strelske družine za Ljubljano so obveščeni od »Saveza streljaških družin« v Belgradu, da jih je isti sprejel v svojo sredo. Z ozirom na to dejstvo se poziva, da vsi prijavljeni člani in cenjeno občinstvo, ki bi želelo vstopiti v novo osnovano strelsko družino na ustanovni občni zbor, ki se vrši v soboto 9. oktobra ob 20 na Bellevue. — Za pripravljalni odbor: Joco Kostanjevec.

© **Vstopnice za Foersterjev spominski koncert** pevskega društva »Ljubljanski Zvon« dne 18. oktobra v frančiškanski cerkvi v Ljubljani se dobe v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Zunanji gostje jih lahko naroče po dopisnici.

Holandski finančniki v Ljubljani.

V nedeljo je prispela v Ljubljano skupina Nizozemcev, zastopnikov gospodarskih in finančnih krogov. Kakor smo že poročali, je njih obisk informativnega značaja in ima predvsem namen zblizati oba naroda na gospodarskem in kulturnem polju.

Na kolodvoru so goste sprejeli v imenu velikega župana dr. Rudolf Marn, v imenu zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Iv. Jelačin, v imenu zveze industrijcev g. Drag. Hribar, kakor tudi mnogo drugih odličnih zastopnikov gospodarskih krogov. Vodja skupine Nizozemcev g. dr. Heerkeus Thyssen se je pristrčno zahvalil za pozdravne nagovore gg. dr. Marna in Iv. Jelačina. Se v nedeljo so si gostje ogledali Bled, v ponedeljek pa tobačno tovarno, Osrednji zavod za žensko domačo obrt, papirnico v Vevčah; zanimali pa so se tudi za našo veletrgovino z vinom, za našo industrijo živil, za uvoznike kolonijalnega blaga itd. Na večer pa so priredili zanimivo predavanje v kinu Matica, na katerem je vodja skupine g. dr. Heerkeus Thyssen pozdravil navzoče poslušalce, nakar je sledilo predavanje dr. W. N. Nestermana z poučnim filmom.

Iz predavanja posnemamo, s kakimi težkočami se je moral stoletja in stoletja boriti nizozemski narod, da si je ustvaril rodovitno zemljo, katero so preje zalivali morski valovi. Kakor znano, leži več kot ena tretjina Nizozemske 1—5 m pod morsk gladino. Treba je bilo zgraditi tisoče kilometrov varovalnih nasipov, celo omrežje kanalov, ki služijo obenem prometu in končno tudi naprave za črpanje vode. Nizozemski narod se je v to svrhu poslužil gonilne sile vetra in zgradil nebroj za nizozemsko pokrajino tipičnih mlinov na veter. Ti mlini črpačo vodo iz nižje (to je pod morsk gladino) ležečega polja v višje ležeče in z nasipi zavarovane kanale. Težkoče, s katerimi se je moral nizozemski narod boriti stoletja, pa so narod usposobile za napredek. Pogum, lotiti se najtežjega dela, je Nizozemcem vsled tega že prirojen. Predavatelj nam je očrtal velikopotezni program dela za osuševanje Zuyderskega jezera. Da si

moremo približno predstavljati ogromno nalogo, katero si je stavil ta narod, naj omenimo, da se bo po preteku osuševalnega dela, ki bo trajalo 30 let (prišlo se je l. 1918.) pridobilo 224.000 hektarjev nove rodovitne zemlje, torej celo novo provinco. Stroški osuševanja so proračunani na nič manj kot 13.000 milijonov dinarjev. Težkoče nizozemskega naroda, kakor tudi njegove večstoletne napore za pridobivanje nove rodovitne zemlje najbolj karakterizira sledeči prigovor: »Bog je ustvaril svet, nizozemski narod pa Nizozemsko«.

Tudi Nizozemska je med svetovno vojno mnogo trpela, vendar ji je uspelo ohraniti narodno premoženje, ki se ceni na 375 milijard dinarjev, na predvojni višini. Od 7 milijonov prebivalcev se bavi 27 odstotkov z poljedelstvom, 35 odstotkov je zaposlenih v industriji in 18 odstotkov v trgovini.

Nizozemska igra zaradi bogatih in vzorno urejenih kolonij, katerih obseg je 100krat večji od same Nizozemske; kakor tudi kot država, ki se s svojim kapitalom udeležuje po celem svetu, med ostalimi evropskimi in izvenevropskimi narodi prav odlično vlogo. Nizozemski finančniki so sicer zelo previdni, toda čim spoznajo možnost dobre in solidne naložitve kapitala, se takoj izkažejo v svoji podjetnosti in velikopoteznosti. V tem pogledu je ta obisk Nizozemcev velike važnosti za bodoče finančne zveze med Nizozemsko in našo državo. Predavatelj je obsodil današnjo protekcionistično politiko evropskih držav, ki le ovira mednarodno trgovino in skupni gospodarski napredek.

Po predavanju so se inozemski gostje sestali v Kazini z zastopniki slovenskih gospodarskih krogov. Pri tej priložnosti se je gostom razdelil obširen referat o gospodarskih razmerah Slovenije, sestavljen od Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Slovenija je napravila na Nizozemce najboljše vtis; posebno so bili presenečeni od slovenske solidnosti, čistote in reda. Slovenija je v veliki meri navezana na pritek tuje kapitala; zato lahko upamo, da bo ta ugoden vtis pripomogel našemu gospodarstvu pridobiti nizozemski kapital za najnujnejše potrebe naše industrije, našega poljedelstva in obrti.

Maribor

□ **Izlet Ljudske univerze.** V nedeljo, dne 3. t. m. je priredila mariborska Ljudska univerza poučni izlet na Falo, katerega je vodil predsednik g. inž. Kukovec. S popoldanskim vlakom se je odpeljalo okoli 150 udeležencev, ki so si ogledali elektrarno pod strokovnim vodstvom falskih inženjerjev.

□ **»Strelska družina«** se je ustanovila preteklo soboto. Prijavilo se je dosedaj 60 članov.

□ **Kostanjarji** so se že pojavili v mestu. Zaenkrat šele samo dva, ki sta se ustalila na Glavnem trgu.

□ **Obrtno-nadaljevalna šola** še ni začela z rednim poslovanjem, ker je nastal spor zaradi plač učiteljstvu, ki sedaj, dokler ni to službeno razmerje urejeno, ne poučuje. Upati je, da se zadeva čimprej po uvidevnosti obeh strani uredi.

□ **»Dom ubogih«** zida novo hišo na oglu Kettejeve ulice. Stavba bo lepa vitica s štiriimi velikimi sobami, kopalnico in vsemi pritliklinami. Da bo zidava prav praktična, je zagotovljeno s tem, ko jo stavi znana mariborska stavbena družba Accetto in drugovi. Hiša bo glavni dobiček loterije »Doma ubogih«. Ko bo hiša gotova, se bo loterija izvršila.

□ **Prosta stanovanja.** Stanovanjsko razsodišče v Mariboru razpisuje sledeča prosta stanovanja: 1. Orožnova ulica št. 11, pritličje, 3 sobe, kabinet, kuhinja in pritlikline od stranke Josip Grgič. 2. Aleksandrova cesta št. 24-I, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Božidar Veselinovič. 3. Aleksandrova cesta št. 48-I, na dvorišču, 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Simon Detiček. 4. Koroška cesta št. 76-I, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Jurij Blaschitz. 5. Studenci, Kralja Petra cesta št. 14, pritličje, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Pavel Lupret. 6. Studenci, Jurčičeva ulica št. 15, pritličje, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Jakob Čelofiga. 7. Krčevina, Sernčeva ulica št. 120, podstrešje, 1 soba s štedilnikom od stranke Helene Vouk.

□ **Razstava v obliki sejma za plemensko perutnino.** Zanimanje za to prireditev, ki se vrši — kakor smo že poročali — v soboto in nedeljo, dne 9. in 10. t. m. ob vrtu g. Birtiča pri mestni klavnici v Mariboru, je zlasti s strani rejcev prav živahno. Vabijo se torej vljudno posebno kupci plemenske perutnine v prvi vrsti štajersko-zagorskega plemena, da si ogledajo razstavo in nabavijo potrebnih živali, ker v ta namen kasneje ne bodo imeli prilike. Hkrati se naprošajo šolska vodstva v Mariboru in okolici, da opozore na omenjeno prireditev učečo se mladino. Vstopnine ni.

□ **Najboljše čevlje KARO** dobite Maribor, Koroška cesta 19 in 1. oktobra tudi Aleksandrova 23 v trgov. Sl. Černetič.

□ **Izginila** je od doma 42letna, malo slaboumna Marija Rus, stanujoča Pod lipo št. 9. Obklečena je v priprosto obleko. Seboj je vzela tudi psa volčje pasme.

Poravnajte naročnino!

Celje

Seja širšega odbora okrajne organizacije SLS za celjsko-vrnski okraj se vrši dne 7. oktobra t. l. t. j. v četrtke dopoldne ob 9 v pisarni tajništva SLS pri Belem volu v Celju.

Tečaj »Brezalkoholne Produkcije« v Celju se vrši nepreklčno v nedeljo, dne 10. t. m. Prijave sprejema »Brezalkoholna Produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Umrila je včeraj dne 4. t. m. gospa Katarina Skale v Gaberju, žena paznika v starosti 48 let. Bolehala je že 20 let na zavratni bolezni. Ranjka je bila krščanskega značaja in življenja ter je vzgajala svoje otroke v krščanskem duhu. Pogreb se vrši ob 4 popoldne na okoliško pokopališče. Preostlim naše sožalje!

Koncert, ki ga je priredilo v soboto zvečer Olepševalno društvo in Tujsko prometno društvo, je prav lepo izpadel, vendar bomo morda tudi v Celju prišli do dobrega orkestra, kar bi bilo zelo želeli. Orkester, ki je nastopil pri temu koncertu, se je izkazal prav dobro izšolan in upamo, da bomo imeli še večkrat priliko ga poslušati. Kakor smo slišali, namerava Olepševalno društvo v našem mestu take koncerte ponoviti.

Tatvina. V noči od nedelje na ponedeljek je bila v stanovanju g. Karola Florjančiča izvršena premetena tatvina. Na dosedaj še nepojasnen način je udril neznan tat v stanovanje in je odnesel precej obleke.

Avtomobilska nesreča. V nedeljo zvečer se je v bližini pri Pišku pripetila nesreča z dvema avtomobiloma, ki sta skupaj trčila. Nesrečo je povzročilo dejstvo, da je imel eden izmed avtomobilov razsvetljeno luč samo na enem kraju in je radi temne noči zbudil vtis, da vozi nasproti motorno kolo. Pri tej nesreči sta iz enega avtomobila zleteli dve osebi in se nekoliko poškodovali. Tudi je bil en avtomobil precej poškodovan.

Ptuj

□ **Akademija na čast sv. Frančišku Asišskemu,** ki jo je priredil minoritski samostan, se je vršila v nedeljo ob 3 popoldne v mestnem gledališču. V temperamentnih besedah je govoril prolog č. g. p. Viktor Rogalj, Hrvat po rodu, ki pa dobro govori naš jezik. Cerkveni pevski zbor pod vodstvom č. g. Miroslava Godine je lepo zapel pesem p. Angelika Hribarja Sv. Frančišek. Gospodična M. Pihler je deklamirala Berlečev Pozdrav svetemu Frančišku. Prvič je nato nastopil kvartet Glasbene Matice (g. Pahor, Orožen, Kveder in Stritar), ki je dovršeno proizvajal Haydnov Adagio iz G-dur. Ta kvartet je za glasbeno umetnost v Ptuj velika pridobitev. Krasno je nato orisal č. g. župnik Gomilšek pomen sv. Frančiška v človeški družbi ter njegovo življenje. Solčno pesem sv. Frančiška je lepo deklamiral I. Munda. Cerkveni pevski zbor minoritske cerkve je ubrano zapel Kimovčev Večerni zvon. Gospodična M. Likl je deklamirala Sekovaničev Molitev k sv. Frančišku. Kvartet Glasbene Matice je zopet dovršeno proizvajal Beethovnov Adagio iz patetične sonate ter Mendelsohnovo Pesem brez besed. Skioptične slike iz življenja in iz domovine sv. Frančiška, ki jih je razlagal č. g. pater Viktor, so zaključili lepo prirejen akademijo. Gledališče je bilo polno občinstva.

□ **Tombola podružnice Ciril-Methodove** družbe je v nedeljo dobro uspela. Vreme lepo, Florjanski trg pa poln občinstva, ki je čakalo na srečo. Glavni dobiček, pohištvo za eno sobo, je dobil sin poštnega uslužbenca g. Fariča. Drugo tombolo, 2 sodčka piva, je dobil davčni uradnik Habjančič, tretjo tombolo, 3 kubične metre drv, je dobil uradnik grofa Orsicha, četrto, tudi 3 kubične metre drv, pa neka postrežnica.

□ **Hranilno in posojilno društvo** v Narodnem domu je imelo izreden občni zbor, na katerem so izvolili na mesto umrlega predsednika dr. Jurtele, g. Toplaka, ki že dolgo let posluje v posojilnici kot blaginjak. V predsedstvo je bil izvoljen gostilničar g. Mahorič, v nadzorstvo pa g. dr. Šalamun.

□ **Moderno urejena delavnica.** Mizarski mojster g. Leopold Murko v Cankarjevi ulici si ureja moderno mizarsko delavnico s stroji na električen pogon.

Kamnik

Tridnevna v proslavo sedemstoletnega jubileja sv. Frančiška v cerkvi o. o. frančiškanov v Kamniku. V petek, soboto in nedeljo, 8., 9. in 10. t. m. se vrši v frančiškanski cerkvi proslava Frančiškovega jubileja s pridigami in petimi sv. mašami in sicer v sledečem redu: V petek ob 6. uri govor: Frančišek in katoliške cerkev (govori p. Ciprijan Napast); zvečer ob 5. uri govor: Frančišek in človeška družba (dr. p. Roman Tominec). V soboto ob isti uri jutraj govor: Frančišek, vzor dela in molitve (dr. p. Gracijan Heric), zvečer ob 5. uri govor: Frančišek govori svojim bratom (dr. p. Roman Tominec). V nedeljo jutraj ob 7. uri govor: Tretji red in naša doba (p. Matej Vidmar); popoldne ob pol 4. uri sklepni govor: Zadnje leto sv. Frančiška (p. Bernardin Mlakar). Po vsakem govoru bo jutraj peta sv. maša, popoldne litanije.

Modne nogavice, rokavice ter razne pletenine, ravnokar došle!

IGN. ŽARGI - »Pri nizki ceni« LJUBLJANA :: Sv. Petra, cesta štev. 3.

Pravstojništvo samostana vabi v ljudno meščane in okoličane, da se udeležijo proslave evroga najbolj priljubljenih svetnikov v kar največjem številu. Že sami naslovi govorov in imena govornikov nam namigajo, da bo tridnevna res nekaj lepega in za nas ter našo dobo nujnega in primernega, zato naj vsak, kot pripravi tako inteligentno pripravi v teh dneh večkrat v cerkev. Sv. Frančišek bo bogato poplačal dobro voljo in vnuemu vsakemu svojih častincev.

Sedemstoletnica sv. Frančiška so o. o. frančiškani zelo slovesno in obenem ljubko proslavili v nedeljo. V krasno okrašeni cerkvi, kjer je posebno vzbujal pozornost lepo okrašeni in razsvetljeni frančiškovi oltar, se je polnoči vršila peta sv. maša in po maši so verniki, ki so za službe božje napolnili cerkev do zadnjega kotička, v zelo velikem številu prejemali sv. obhajilo. V ponedeljek se je vršilo celodnevno čiščenje in ob dneva so prijazni očetje v govorih tolmačili življenje sv. Frančiška in njegov pomen za sedanjo človeško dobo. Tako je Kamenjč in še bo ob tridnevni res dostojno proslavil jubilej svetnika, ki je ljudstvu po svoji angelški preprostosti tako prijazen in razumljiv!

Skodo po povodnji so že malce popravili! Tako je zasilno popravljen mostiček na cesti Kamenjč—Stranje, podprta je vnovič brv čez Bistrico med Kamenikom in Mekinjami. Srednji del jezua pod to brvjo ni voda popolnoma razrušila in odnesla in razdejavanje se bo tudi ob pičli vodi nadaljevalo, ako ne bodo jezui kmalu popravili. Brv pri »Vesnici« je še vedno prelomljena ob levem bregu (voda je prelomila en nosnik) in bo treba brv popraviti čimprej, da ne bo nevarnosti za ljudi. Kamenjč pač leži precej visoko, zato se je voda hitreje otekala. Pač pa je bila v veliki nevarnosti žaga v Crni, kjer je zemeljski plaz zasul lepo število hlevov in pa milini in žage v Komendi ter Mostah, kjer se je par ljudi in živine komaj rešilo. Mengež in Trzin pa sta še vedno precej zaoblata in zapeščena. V splošnem so pa naši mostovi in brvi precej dobro vzdržali naval vode ter je priporočati državi in cestnim odborom ter občini, da nastalo škodo čimprej popravijo in struge ter obrežja vedno sproti čistijo in regulirajo, da nas najde morebitna povodenj vsaj za silo pripravljeni!

Uršnika

Knjižnica Kat. prosvetnega društva je zopet odprta vsako nedeljo in praznik od 9. do 10. ure dopoldne in od pol. do 8. ure popoldne. Knjižnica posluje v stari šoli in kupuje tudi stare knjige.

Pevsko društvo sv. Cecilije, ki kateremu je pristopilo razen cerkvenih pevcev mnogo novincev, ima redne pevske vaje v stari šoli in sicer se počuje v ponedeljek teoretično in narodno petje, ob petkih pa cerkveno petje. Začetek vsakokrat ob 8. uri zvečer.

Proslava sv. Frančiška. V ponedeljek jutraj ob pol sedmih je obhajal tukajšnji tretji red slovesno 700 letnico svetnikove smrti s sv. mašo, ki jo je bral vč. g. kaplan Veiter. Med sv. mašo je lepo prepeval cerkveni mešani zbor.

Električno razsvetljavo dobiva naš trg sedaj od tovarne »Globus«. Razsvetljava je sicer dobra, vendar zelo pogrešamo prejšnje prvotne luči od centralne v Zürich, ki je žalibog pred potekom bodoče zime ne bo mogote vzpostaviti.

Prostovoljne prispevke za poplavljenec bodo pobirale po Vrhniki in okoliških vaseh članice Marijine družbe. Zeleti je, da v ta dobrodelni namen vsakdo prispeva po svojih močeh radi sočutja do prizadetih siromakov in v zahvalo Bogu, ki je našo občino obvaroval večje nesreče.

Umrla je dne 29. septembra desetletnica soproga ga. Slugova. Zapustila je 10 otrok. Naj v miru počiva!

Poročila se je v nedeljo dne 8. oktobra popoldne v župni cerkvi sv. Pavla na Vrhniki članica Marijine družbe gdč. Franja Jesenovec. Njene tovarišice so ji pred oltarjem zapeli P. Angelikovo poročno pesem. Bila srečna!

Vojaške vaje smo opazovali v nedeljo popoldne. Rojne črte so se razvile po travnikih nad kolodvorom in so v navalu zavzele goro sv. Trojice. Med bojem so praskale puške in streljivo, zadaj se je oglašalo zamolklo bobnenje topov, po cesti pa so se premikale trenske čete. Med vojakov je bilo opaziti mnogo naših fantov in častnikov. V ponedeljek jutraj je prišla na Vrhniko godba dravske divizije, ki je po stari cesti svirala veselo komade.

Kolesarska tekma se je vršila včeraj med ljubljansko Ilirijo in našim kolesarskim društvom. Startalo je pri Kunststjevi vili okrog 30 kolesarjev. Dirkali so navkreber po logaškem klancu do km 6. Prvenstvo je odnesel — kar smo že vnaprej pričakovali — član Ilirije in prvak Jugoslavije g. Šolar iz Ljubljane. Čestitamo!

Društvo rokodelskih pomočnikov se pridno vadi v zborovanju petju vsaki četrtek zvečer. Sedaj se prično učiti Winklerjevo spevoigro »Po zakladu«, ki jo bodo še tekom te sezone parkrat vpriporili. Dasi je kompozicija nemškega izvora, je vseeno zaradi melodioznosti zelo učinkovita. Najbolj pa igra samo poživljava — izvržno delo našega pisatelja F. S. Finžgarja. Na ta izreden užitek bodisi v glasbenem bodisi v dramatičnem oziru opozarjamo že sedaj naše občinstvo, ki nima prilike čuti in videti kake gledališke opere.

Novo mesarsko stojnico je postavil pod cerkvijo g. Hodnik.

Trbovlje

Vagonov še smiraj manjka. V petek in soboto je močno primanjkovalo vagonov in rudnik trpi s tem precejšnjo škodo. Ker se mora premore depozirati, čez čas pa zopet nakladati za Separacijo, ker bi drugače bil promet direktno v vagono. Uslužbenih mora biti tudi več delavcev in premoreg se zdrabi. Na drugi strani pa toži zopet rudar, ko mora večkrat cel štiri čakati na prazne vozike.

Keplanje na dobitke. Obrtno društvo za Trbovlje in okolice je priredilo celomesno keplanje na dobitke in je včeraj odnesel kot prvi kegljavec prvo darilo, srebrno dozo, g. Zdošek Franc, trgovec na Vodah, drugo darilo, srebrno uro s tula verižico, g. Teržan Franc, klepar iz Hrastnika, tretje darilo, zlato verižico, g. Kuhar Herman, vrtnar v Trbovljah, četrto dobitke, kostruna, Rotar Janez, poduradnik v Trbovljah, za peti in šesti dobitke, sodček piva in listnisa, s srebrnom okovano, se vrši še ritiranje med g. Zdoškom in g. Jankom Fortejem. Sedmega in osmega, srebrni gumbi, je dobil tudi g. Zdošek, deveti dobitke g. Teržan, rudar v Trbovljah, desetega, palica, g. Vranešič Joca, brivski mojster v Trbovljah.

Miklova Zala. Dramatični odsek Prosvetnega društva vpripori v nedeljo 10. oktobra ob pol 4. uri popoldne v Društvenem domu kot otvoritveno predstavo za letošnjo sezono narodno igro v 8 slikah »Miklovo Zalco«. Vstopnina je 8, 6, 5 in 3 Din. Predprodaja vstopnice in v obedi konsumi. Igra že sama ob sebi zanimiva in med ljudstvom dobro znana, bo gotovo privabila obilo ljubiteljev naše dramatične.

Preiskava mleka. Danes v jutru so našo kmečke mlekarice prestale malo strahu, ko jih je tržni nadzornik in policija ustavljala, da jim preišče mleko, ako med njega ne mešajo druge tekočine. Preizkušnja je izpadla povoljno in se je mle-

ko odvzelo samo eni mlekarici, ker se je izkazalo, da ima mleko zmešano z vodo.

Poldnevni pouk. Naše učiteljstvo na trboveljski šoli je zadnji čas nastopilo za poldnevni pouk in to z utemeljitvijo, da ni dovolj prostorov, ker se odpre meščanska šola. To pa ne drži, ker se je itak veliko učencev vpisalo na meščansko šolo in se radi tega nekateri razredi lahko združijo. Vsekakor pa smatramo vso akcijo za naperjeno proti meščanski šoli, vsaj se spominjamo na čase, ko so prošili naši kmetje za poldnevni pouk, pa se je kategorično odbil.

Hrastnik

Socialpatriotsko izzivanje. Preteklo nedeljo so imeli socialisti shod v konzumu. Zastopnik Delavske zbornice je videl potrebo klerikalizem napadati. Rekel je, dokler bodo klerikali v Delavski zbornici, ne bo za delavce bolje. Potrebno je tudi, da delavci opuste »Slovenec« in »Jutro«. — Delavcem se zdi čudno, kako morejo »klerikali«, 17 po številu 32 socialistov pri delu zadržati, ko imajo socialpatrioti večino in upravnem odboru, in plenumu. Delavci morajo nositi stroške, da lahko hodijo socialisti na račun delavske zbornice klerikalnega zmaja pobijati, mesto da bi se za bedne in brezposelne večje podpore dale. Kar se »Jutro« tiče, ga voditelj socialistov v Hrastniku prav pridno bere. Včasih tudi »Slovenec«, ker njemu ni prepovedan.

Gospodinjstvo tečaj se ima pričeti 15. oktobra. Za sprejem je malo časa. Zato le hitro s prijavami, da ne bo prepozno!

Laško

Strela je udarila 27. septembra 1926 ob 9. uri zvečer v gospodarsko poslopje gospoda Jožefa Dezelaka, posestnika v St. Lenartu št. 9, po domače Pfeiffer oštr. Posestnik je bil le delno zavarovan.

Ukraden je bil na šmiheljsko nedeljo g. Martin Zveplan, posestnik iz Šmihlavža in sicer pri cerkvi sv. Mihaela.

Neverjetno, pa resnično je, da je bil tukajšnji vzorni trgovec v par letih že štirikrat ukraden in to je g. Franc Časl, kateri je bil nazadnje ukraden na dan 2. oktobra 1926. Odnesena mu je bila večja množina specerijskega blaga. O tatovih ni sledu.

Pogreba se od sobote zvečer železničar in posestnik iz Jagovč št. 26, gospod Jakob Zdove. Sumi se, da je med potjo, ko je šel domov ob Savinji, padel v vodo. Bil je zelo priden in miren slovec.

Nevarno je zbole častiti gosp. župnik iz Šmarjete Franc Trop. Danes so ga z avtomobilom odpeljali v bolnišnico v Celje. Nad vse priljubljenemu gospodu župniku želimo skorajšnje vrnitve.

Šolske globe letijo iz tukaj glavarstva na občine kakor sneg v ziml, vsaj jih je nekateri že samo to leto plačali že blizu 1000 Din. Prosimo g. svetnika Pinkavo, da bi se to po možnosti omililo, ker so mu dobro znane razmere našega revnega ljudstva.

Nabavna in prodajna zadruga se je s 1. oktobrom preselila v svoje lastne prostore, v bivšo Sečivo hišo, kjer pa je od članov tak obisk, da ima že več moči zaposlenih.

Slov. Konjice

Tomčola. Tablice so že v prodaji; in sicer jih nosijo člani in članice orlovskega odseka strankam po hišah. Naj se vsakdo takoj preskrbi z njimi, da ne bo ostal brez njih, kajti prodaja se vrši naglo. Cena posamezne tablice le 5 Din. Z burko »Miheč, drzni rakoplovec in s prostro zabavo, pri kateri sodeluje godba »Omladine iz Maribora, bo v čim večji meri preskrbljeno za obilo dobrega razvedrila. Ker je en del čistega dobička namenjen v prid bednim poplavljenecem, se z gotovostjo računa na čim večjo udeležbo občinstva.

Sadje. Kmetje ga vozijo prav pridno na postajo. Izvaža se ga veliko. Cena je: kg brezhibnih 1,75, slabših 0,75 Din.

Sokolska himna se letos izvanredno pogosto čuje iz deklirke šole po 3 do 4 krat na dan. Mislimo, da je dovolj drugih za ušesa bolj prijetnih pesmiki, katere bi tudi učence raje prepevale kakor to sokolsko lajno. Mogoče pa novi učni načrt predpisuje to pesem? — Se bomo še informirali.

Slovenska krajina

Kmetijska predavanja je imel pretekli teden v nekaterih občinah g. Fr. Pavlica, ekonom v Dol. Lendavi. V nedeljo je bilo predavanje v Turnišču. Ob tej priliki se je razpravljalo tudi o ustanovitvi živinorejskega društva. Kdor se spominja na sijajno izpadlo živinako razstavo v Turnišču, ve, da ima tako društvo bodočnost. V četrtek je bilo predavanje v Doležljovju in Ižakovci. Tam je g. predavatelj govoril o odpiranju semen Vsa predavanja so bila precej dobro obiskana in prisotni so povsod z velikim zanimanjem sledili izvajanjem g. predavatelja. — Kmetijska predavanja so pri nas potrebna in le škoda, da se ne vršijo v večjem obsegu.

Loterija »Martinščac« v Murski Soboti. Zelo — zelo dolgo je že temu, da smo na tem mestu o loteriji »Martinščac« pisali. O drugih loterijah se piše dan na dan; dela se zanje reklama na vse mogoče načine in se povdajra važnost onega smotra, v svrhu katerega se loterija prireja. Ne bo odveč, ako po dolgem času nanovo izpregovorimo o naši loteriji in zopet opozorimo in prosimo slovensko javnost, da gre z nami ramo ob ramo in nam pomaga. Dan zbiranja je blizu; le pet tednov nas še loči, a večja polovica s.e.e.k še čaka kupcev. Kakor vse kaže, se bo moralo zbiranje odložiti. Odložitve se rešimo le, ako se Slovenija odzove naši prejšnji. Obračamo se na vse in na vsakega posebej. Verjamemo, da je vse preveč raznih dobrodelnih loterij, a vsaj 5 Din od vsakega bi tudi mi upali pričakovati. To za eno srečko loterije, ki ima le 50.000 srečk in pri tem 670 večjih in manjših daril, ni preveč. Srečke se naročajo pri ravnatelstvu »Martinščac« v Murski Soboti.

Shod »Agrarne zadruge« na Bistrici. Brez vsake posebne agitacije po listih in plakatih, le na prosto besedo g. poslanca Klekda se je v četrtek popoldne zbralo na dvorišču g. župana Krampača nad 800 ljudi, da bi poslušali govor g. poslanca o »Agrarni zadrugi«. G. Klekda je bil naravnost osumljen, ker take množice na svoj shod ni pričakoval. Že na tem prvem shodu se je pokazalo, kako veliko je zanimanje za ustanovljeno zadrugo. Sklepati pa se tudi da, da bo imela zadruga popoln uspeh, ker za drugo ravno ne gre, kakor da se zainteresenti zanjo ogrejejo. Ko bo imela pod svojim okriljem večino — če ne vseh — agrarnih interesentov, na prav lahek način dosežejo svoje namene.

Slikanje cerkve v Dol. Lendavi. Kakor smo izvedeli, so pred par dnevi začeli slikati cerkev v Dol. Lendavi. Sliči se tudi, da cerkev dobi v kratkem tudi zvonove in kar skoraj še bolj potrebno, na zvonik križ; križ namreč na stolpu že dolgo časa ni Slikanje je bilo zelo potrebno, ker je nudila notranjost cerkve precej žalostno sliko. Tako potrebni so tudi zvonovi in seveda tudi križ. Vprašanje nabave zvonov ne bo povzročalo ravno težkih skrbi. Ker se je denar za nje nabiral že pred leti in sedaj nosi v banki obresti.

Nova tiskarna v M. Soboti. Dela se na to, da se premesti v M. Soboti tiskarna »Panonija«, ki je še sedaj v Gornji Radgoni. Tam ima baje razne težave, radi katerih se mora preseliti. S »Panonijo« dobi M. Soboti drugo tiskarno in ni izključeno, da bo imela v kratkem kar tri tiskarne.

Dopisi

Se. Helena (Dolsko). Bali smo se, da bodo veletoki izpod neba kvarili naše slavje v spomin predragim padlim našim faranom, toda lepo jesensko solnce je ogrelo spet premočeno zemljo in tudi naša srca, ki so bila že vsa okamenela v sled grozot zadnje povodnji. Cela fara je pretečeno nedeljo bila skupaj s svojim pastirjem in kuratom Bonafčem en sam utrip — unisono in ljubezni do padlih in kar najdostojnejšem počaščenju istih. Nič zunanjih bleščastih fraz, sijajnega pompa, mogočnih zastopstev, nič tega... Ljudska duša našega naroda je zatrepetala, molila, želela skorajšnje združitev z onimi, ki so dali najdražje za nas, pa vendar še danes ne zro na plodove svojih krvavih srag in grenkih solz. Na Doberdolu polka biš tirana, Koroska stopa pod hudimi okovi in pri nas doma... ni, da bi pravil. Pokopališče sv. Agate je bilo premajhno za toliko množic, ki so pohitele tudi iz sosednih fara. Prav dober pevski zbor ima sv. Helena in ta dan se je sijajno izkazal. Po izborni deklaraciji prigodnici pesnika Lavrentiča, ki jo je z zanosom deklariral fant-domačin, bivši vojak Orel, je, kot nekdo kralj David padlimu Savlu in Jonatanu g. kurat Bonafč pel pesmi žalostinke padlim v globoko zasnovanih govorih v cerkvi in izven nje. Sicer pa kaj? Vse ljudstvo je sodelovalo, čudovito ozadje pokopališča sv. Agate se je zdelo kot najlepši spomenik, srca so valovila, se dvigala in vse se je tolažilo s pesmijo, ki so jo pevec zapeli na koncu slavja po melodiji »Vigredic«:

Vse na svetu mine
smrti vse zori,
mlado lice zgine,
cvet se obleti.
Onkraj groba snidemo
se za vekomaj,
vsi za vami pridemo
v lepi večni raj!

Fara pri Kostelu. Tu je umrl v soboto dne 2. t. m. Anton Bauer, posestnik in trgovec, poštar, občinski odbornik, bivši župan občine Fara. Pokojni je skoraj 15 let nepretrgoma županoval v najhujšem času, t. j. med svetovno vojno. Neumoren je bil v izvrševanju svoje težavne službe. Sam zase skromen, je bil vedno pripravljen v pomoč drugim. Pokojni je bil od ustanovitve hranilnice in posojilnice, od leta 1904 član njenega načelstva. Bil je tudi več let predsednik krajnega šolskega sveta, ter vnet član kat. prosvetnega društva. Ko je bilo lansko leto na tem, da bi društvo moralo shirati, je rajni mož poštenjak priskočil na pomoč s tem, da je dal v svoji hiši prostor za društvo. — Nikomur ni želel zla. Vselej se je potegnil za poštenje in pravico, in ko mu je zloba hotela odjedati kruh, ni iskal maščevanja, trpel je, delal in se trudil. Vse svoje življenje (54 let) je živel takorekoko za druge. Zapušta vdovo ter poleg odraslih še sedem nedoletnih otrok. Možu poštenjaku blag spomin.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

6. oktobra, sredo: DOKTOR KNOCK ALI TRIUMF MEDICINE, satirična komedija. Premijera. Red E.

7. oktobra, četrtek: HLAPCI. Red C.

8. oktobra, petek: Zaprti.

9. oktobra, sobota: DRUGI BREG, drama. Premijera. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

8. oktobra, petek: OTHELLO. Premijera. Izven.

Operna sezona 1926/27 v ljubljanskem Narodnem gledališču začne v petek dne 8. oktobra s premijero Verdijeve opere »Othello« v režiji g. Knittla in pod taktirko kapelnika g. Neffata. Premijera se vrši kot izvenpredstava.

Dr. Knock ali Triumf medicine. Druga premijera v letošnji dramski sezoni bo v sredo dne 6. oktobra ob 8. uri zvečer. Vpizori se privklat na slovenskem odru slavnega francoskega pisatelja Julesa Romainsa tridejanska satirična in zabavna komedija »Dr. Knock ali Triumf medicine«. V glavnih vlogah nastopita gg. Rogoz in Lipah. Nadalje sodelujejo gg. Ježkova, Rakarjeva, Rogozova, Wintrova ter gg. Cesar, Gregorin, Ošpovčič in Peček. Režira profesor g. Ošp. Šest. Nove dekoracije so delo mojstra g. Vlačva Skrušnja. Ta sodobna komedija je bila vpriporjena v Parizu nad 500krat in tudi drugod mnogokrat in v velikim uspehom. Igra se po celi Evropi. Upanje je, da bo tudi ljubljanski gledališki publikki z njo ustrezno. Premijera se vrši za red E.

Za otvoritveno predstavo sezone 1926/27 v ljubljanski operi je nastupiral naš operni ansambl znamenito Verdijevo opero »Othello«. Delo je pod vodstvom kapelnika Neffata popolnoma na novo naštudirano, insceniral pa je opero višji režiser g. Zdenko Knittl tudi s popolnoma novimi dekoracijami, katere je izdelal mojster g. Vlačv Skrušnja. Posamezne vloge poje g. Knittl. Njegovo ženo Desdemondo bodeta peli menijaje g. Lovsetova in ga. Zaludova. Poročnika Jaga poje g. Holodkov, poslanca Beneške republike Ludovika g. Rumpelj, Emilijo, Jagovo ženo gdč. Potučkova, Roderigo, beneškega plemiča g. Mohorič, stotnika Cassio menijaje gg. Banovec in Kováč, Montana g. Janko oziroma g. Mitrovjič. Glasnik je g. Perko. Premijera te opere se vrši v petek dne 8. t. m. ob pol 8 zvečer v opernem gledališču in sicer kot izvenpredstava.

Gostovanje g. Mirka Jelačina v ljubljanski operi. Prihodnji teden gostuje v naši operi tenorist g. Mirko Jelačin rodom ljubljčanin iz znane trgovske in narodne rodbine. Do sedaj je bil član raznih gledališč v Nemčiji. Na našem odru poje vlogo Janka v »Prodani nevesti« in pa Vojvodo v »Rigolettu«. Prvo gostovanje boče najbrže v nedeljo zvečer in sicer v »Prodani nevesti«.

IVAN CANKAR: HLAPCI.

Drama v treh dejanjih. Režiser M. Skrbinšek.

Ker je gledališka uprava v nedeljo odpovedala Shakespearejevega Macbetha, smo v ponedeljek 4. t. m. kot otvoritveno predstavo gledali Hlapce Iv. Cankarja, ki so bili sicer določeni tudi za naročnike reda D. To delo smo v prejšnjih letih videli že dvakrat, pripravljeno pod drugim vodstvom in po večini tudi v drugi zasedbi. Naša predstava bi bila častna tudi za Cankarjev jubilej in je prav lepo uspela. O drami sami ne bomo razpravljali, razen v toliko, kolikor se tiče uprizoritve. Preznatljivo je, da vsaka prizadeta stran grenkobo tega dela velikodušno prepušča drugi in da se je zlasti oteplejo tisti, za katere bi bil danes Iv. Cankar, napisal še druge Hlapce, kar jih je

točno naznačil: »Pa če se vreme nocoj zasukne, bodo preklinjali, ki so še davi molili.« Pa čeprav je časovni okvir tega dela močno borben, nas resnično razvname samo umetnikovo uravnavanje osrednjih sloveskih zadev, to je dramatično-vsebinska stran dela. Formalna in vsebinska posebnost tega dela je namreč ta, da se komedija prelje v dramo in da se drama ustavi tik pred tragedijo. Prvi dve dejanji sta lehkotno in hudobno igranje s tipi vseh vrst, vsi polni finih drobcev stilističnih in odskih, dokler si naenkrat v zapletku ne stopita nasproti dva življenjska principa, oba v boju za svojo etično opravičenost. Odrska umetnost Hlapcev je v tem, da se mora dramatična črta gladko bočiti preko vseh teh formalno različnih stopenj. Lep plastičen izraz te igre otežujejo zlasti tista mesta, ki so polna literarnih fines, n. pr. retorično izglajeni besedni zlog, številne sentence in paradoksi, prepletanje tipičnega s posebnim, stilističnega z naturalističnim itd. In g. Skrbinšek je igro zaokrožil z izrednim umevanjem in čutom. Stilistični robovi so se čutili redkoko in duševna drama je od drugega dejanja do konca jasna in objektivno resnična. Zadovoljilo nas ni prvo dejanje, ki je bilo precej povprečno in se je novost kazala samo po marionetno pretiranem koncu tako, da je stopila v ospredje popolna farsa. Tembolj se je po notranji polnosti odlikovalo peto dejanje, ki je dosedaj veljalo za odrsko slabo. Režijsko je najbolj zanimalo četrto dejanje z veliko gostilniško sceno, če ne omenjamo natrganega konca. — Izmed igralcev je prvo mesto g. Kralju kot Jermanu. Ta uspeh je treba zlasti zato z zadovoljstvom zabeležiti, ker vemo, da g. Kralj v zadnjem času ne le ni napredoval, temveč je očitno nazadovl. To je zopet pogon v višino, katero mu iz srca privoščimo. Naravna preprostost se je prelivala v srčno patetiko, ki je v govoru koncem 4. dejanja resnično stisnila srce. Lojzka gdč. Debeljakova je bila sicer pristrana stvaritev, vendar notranje šibkejša. Gdč. Debeljakova ima bogatih izraznih sredstev, ki jih zlasti za to vlogo ni še notranje zvezala in izrazovala. Tudi v govoru ni bila dovolj jasna. Vsekakor pa je njeno nastopanje lepa pridobitev za našo dramo. Gosp. Cesar se je kot župnik moral boriti s svojimi močnimi predniki in je s pestjo udaril po dosedanjem pojmovanju te vloge. Obveljalo mu je, čeprav njegova težka realistična stvaritev zakriva tupatam ostro idejo; posebnost Cesarjevega župnika nasproti dosedanjim je ta, da je bolj zunanji gospodar, dočim so bili njegovi predniki ideologi. V okviru Skrbinškove režije je bil Cesar reprezentativno središče dejanja, dočim so bili prejšnji župniki nepremagljivi plot. Razplet dejanja je zdej življenjska resnica, dočim je bil prej idejna zapoved. Povsem originalna in živa zamisel je bil Komar g. Pečka; igralsko povsod je bil na višini. — Motile so samo posebnosti njegovega smeha. Gdč. M. Danilova je kot Geni pokazala velik napredek, poudarjen realizem je bila Minka ge Juvanove. Poln starih kvalitiet je še Kalandar g. Danila; to je njegova najmočnejša stvar. Docela originalno naštudiran je bil Hvastja g. Lipaha; višek je dosegel v zadnjem dejanju pri nastopu v 1. dejanju je njegov idejni poudarek pretežak in preveč netipičen, dočim je bila kočljiva scena v 2. dejanju izredno resnična. Cela vrsta manjših vlog, zlasti nekateri tipi, so bili dovršeni: n. pr. Kalandrova žena ge. Balatkove, Pisek g. Pluta, Nace g. Smerkolja, kmetica gdč. Ježkove. Zaostal ni skoraj nihče. Režiser gosp. Skrbinšek je dosegel s svojimi igralci popoln uspeh in občinstvo je predstavo sprejelo z velikim zadoščenjem.

F. K.

»STARI RIM NA MORJU.«

Peruggia, 5. okt. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je prispel danes ob 9. dopoldne semkaj v avtomobilu. Po sprejemu na prefekturi je pregledal fašistovske čete, ki so prišle ponoči v mesto na 37 posebnih vlakih. Bilo je baje zbranih 50.000 mož. Malo pozneje je imel Mussolini na takozvani univerzi za tujce konferenco o temi »Stari Rim na morju«. Fašistovska vlada je otvorila to univerzo, ki obstoja samo iz posameznih tečajev z namenom, da da tujcem, ki prihajajo v Italijo priliko, da se seznanijo z italijansko kulturo. Mussolini je govoril o rimski ekspanziji na Sredozemskem morju. Govoril je z namenom, ki ga razkriva zaključek njegovega predavanja, ki se glasi: »Lahko torej trdimo, da je bil Rim mogočen tudi na morju in da je bila ta sila rezultat dolgih žrtv, neupogljive vztrajnosti in gigant-ske volje. Te čednosti so veljale včeraj, bodo veljale jutri in vedno.«

ROTHSCHILD ZOPET IZVOLJEN.

Pariz, 5. okt. (Izv.) Zadnje nedeljo so se vršile dopolnilne volitve v volivnem okrožju, v katerem je bil izvoljen baron Maurice Rothschild, ker so njegov mandat razveljavili. Določili so ga, da je podkupoval volivce. Pri ponovni volitvi je bil Rothschild izvoljen še z veliko večjo večino. Dobil je 10.540 glasov, dočim so njegovi protikandidati dobili komaj po 3000 glasov.

SAMOMOR REKTORJA UNIVERZE.

Jena, 5. okt. (Izv.) Rektor tukajšnje univerze profesor kemije dr. Guthier se je iz dolge neznane vzroka v svojem laboratoriju ustrelil.

PREVELIKI DAVKI NA OGRSKEM.

Budimpešta, 5. okt. (Izv.) Radi velikih davkov vlada med prebivalstvom veliko razburjenje. Vlada pa ne more niti misliti na to, da bi mogla zmanjšati davke, ker je obvezana dati podporo raznim nacionalističnim organizacijam. Mažarski grozi radi tega davčna revolucija.

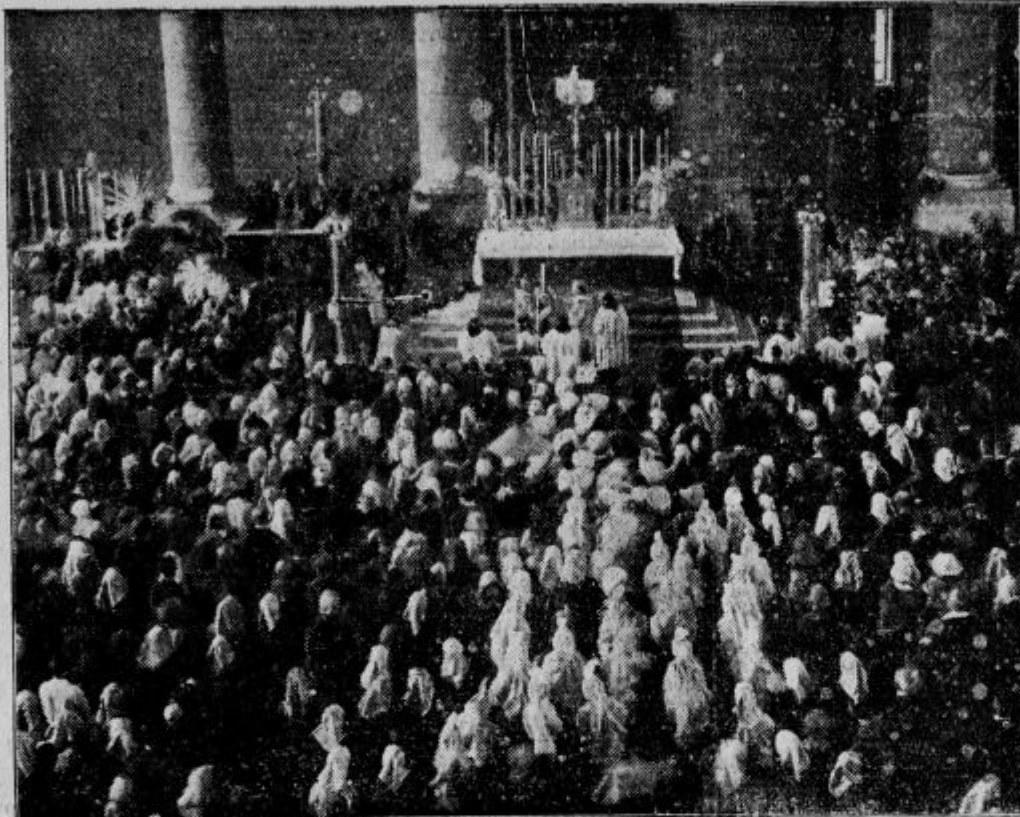
S povodnji v Polhovgrajski dolini.

Vas Pristava. Na desni je videti podrtine gasilnega doma, dalje mesto, kjer je stala hiša g. J. Koprivca (X), in mesto, kjer je stal hlev g. Poklaja (XX).

Slika na desni: Splošen pogled na Pristavo ob povodnji. Vidijo se ruševine železobetonskega mostu, in zasuta stara struga Rožne. S X zaznamovano mesto označuje prostor, kjer je stala hiša g. Koprivca.

Suzana Lenglen, svetovna prvakinja v tenisu, nastopa 9. t. m. prvič v Ameriki.

Blagoslovitev nove cerkve sv. Frančiška v Šiški.

V nedeljo 3. t. m. ob 10 dopoldne je namestnik prevz. knezoškofa, generalni vikar prošt Andrej Kalan, blagoslovil novo, veličastno stavbo cerkve sv. Frančiška v Šiški. Nad 4000 ljudi je prisostvovalo tej slavnosti.

Današnja slika nam kaže prvo daritev sv. maše v novi cerkvi pod velikanskim svodom, ki jo je daroval g. prošt ob asistenci oo. frančiškanov.

Na levi strani je videti prižnico, odkoder je provincijal p. Regalat navdušeno pozdravil vernike, se zahvalil slovenskemu narodu doma in v tujini za pomoč, da se je ta krasna stavba spravila pod streho ter pojasnil, s kakšnimi težavami se je borila provincija in se še bo, preden bo hram božji popolnoma dogotovljen. Kot brat sv. Frančiška se je iskreno veselil, da more ravno na dan 700 letnice smrti darovati prvo, njemu posvečeno cerkev — njemu v dar.

Naš kralj v Parizu, na Elizejskih poljanah.

Slika na levi: Nemški zunanji minister dr. Stressemann, ki je te dni na kongresu nemške ljudske stranke v Kölnu obrazložil velikanske svoje uspehe v Zenevi.

Pogreb žrtev letalske nesreče v Pragi.

Poročali smo, da sta ob obisku naših letal v Pragi trčila naš in češkoslovaški aeroplan, pri čemer sta naša smrt dva naša in en češki letalec. Ob ogromni udeležbi naroda se je vršil v Pragi dne 27. septembra pogreb ponesrečenega kapitana Kostre.

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarenja blaga kemično snuženje in vsakovrstno barvanje oblik
ANTON BOC, Ljubljana
Selenburgova ul. 6, I, Glince-Viž 48

KLAVIRJI!

Steinway, Höpfer in Heitzmann, Förster, so svetovne prve znamke in jih dobite samo v zalogi izvedenca bivš. uč. Glasb. Matice Alfonza Breznika, Ljubljana, Mestni trg 3. Prodaja na obroke! Posojevalnica! 6127

HARMONIJI ali KLAVIR dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe upravi lista pod šifro: »Harmonije« št. 6737.

Volno in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu PRELOGU — Ljubljana, Stari trg štev. 12 — in Židovska ulica štev. 4.

Rekord 5200 km v dveh dneh.

Tip francoskega letala, ki je nedavno preletelo v ravni črti razdaljo Pariz—Bender-Abbas v dveh dneh. Bender-Abbas je mesto v Perziji in oddaljeno od Pariza 5200 km. Letalo sta vodila pilota Challe in Weiser.

Slika na levi: K obisku čeških parlamentarcev v Ljubljani, v ponedeljek dne 11. t. m. Spomlaski pokal, katerega bodo gostje podarili mestu Ljubljani kot reprezentantini slovenskega dela kraljevine ob svojem prihodu. Zal, da ga iz njihovih rok ne bo mogel sprejeti svobodno izvoljeni župan, ampak le — gerenti.

Smešnice.

Pred sodiščem.

Sodnik: »Kedaj ste bili zadnjič pred sodiščem?«

Obtoženec: »Pred petnajstimi leti, gospod, prvič in zadnjič.«

Sodnik: »To je lepo od vas, da niste imeli mnogo posla s paragrafi. Kje ste bili potem ves ta čas?«

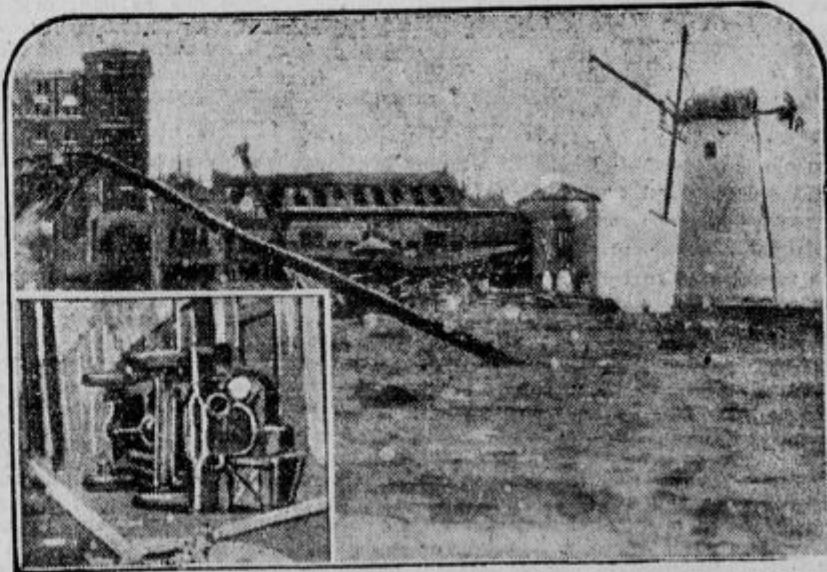
Obtoženec: »V ječi, gospod!«

Povojna milijonarka je v gosteh pri velikašici N. razbila po nesreči krasno vazo.

Opravičevaje se, vpraša, koliko je bila vaza vredna.

»Oh,« reče gostiteljica z vzdihom, »bil je stari Meisnerjev porcelan!«

»Hvala Bogu, da je bil star,« pravi milijonarka, »jaz sem že mislila, da je bila vaza nova!«

Ulica v Miami po orkanu.

Kakor smo poročali, je orkan na Floridi, ki je razsajal v septembru, zahteval strahovitih človeških in materialnih žrtev. Na sliki vidimo popolnoma razrušeno ulico v mestu Miami, a v levem vogalu prevrtnjen in razbit avtomobil.

Gospodarstvo

Sadna razstava v Ptuju.

Sele spomladi lanskega leta je bila v Ptuju ustanovljena *podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva* za Slovenijo. Ne šteje sicer še na stotine članov, toda kolikor jih je, so možje na svojem mestu, možje, ki so se z vsem v navdušenjem lotili, da širijo smisel umnega sadjarstva med prebivalstvom ptujskega okraja. Ze pred enim mesecem so priredili s krepko podporo ptujskega okrajnega zastopa sadni ogled na licu mesta po vseh večjih nasadih ptujskega okraja. Celih pet dni so se odlični sadjarski interesi iz Ptuja s sadjarskim strokovnjakom profesorjem g. Priolom iz Maribora po točno določenem in objavljenem programu v avtomobilu vozili od kraja do kraja, hiteli od sadovnjaka do sadovnjaka in presojali na licu mesta sadne sorte in njih gospodarsko vrednost, izbirali sorte, ki bi najbolj ugalale tukajšnjemu podnebjju, zemlji in gospodarskim prilikam. Obenem so vsakdanjimi predavanji poučevali sadjarje, ki so se na posameznih krajih zbirali k ogledu. Posledica tega ogleda je bil sklep, da se priredi oktobra meseca okrajna sadna razstava v Ptuju. In ta sklep je bil čisto rešen v soboto 2. t. m., ko je vel. župan mariborske oblasti ob navzočnosti mnogobrojnih zastopstev in gostov slovesno otvoril razstavo.

Po pozdravnem govoru vladnega komisarja okrajnega zastopa in posebnika ter predsednika razstavnega odbora g. M. Brenčiča je veliki župan g. dr. O. Pirkmajer, ki je bil pokrovitelj razstave, v daljšem govoru orisal pomen sadne razstave, veliko gospodarsko važnost sadjarstva za ptujski okraj, posebno važnost organizacije za napredek v tej panogi in veliko potrebo reorganizacije sadne trgovine.

V imenu Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo je govoril urednik in član načelstva g. M. Humek iz Ljubljane, v imenu učiteljskega je pozdravil šolski upravitelj g. L. Muzek in v imenu mestnega zastopa g. podžupan mesta Ptuja. Potem si je g. vel. župan v spremstvu sadjarskih strokovnjakov podrobno ogledal razstavo in njene posebnosti.

Razstava je imela poučen in trgovski značaj. Velika večina razstavljenega sadja je bila strokovnjaško vložena v enotne zaboje starega tipa, ki so do sedaj v trgovini z namiznim sadjem najbolj znani in v veljavi. Poleg tega je bilo pa razstavljenih tudi mnogo raznih izborov in zbirk v po- učne in dekorativne namene.

Oder v spodnjem koncu velike društvene dvorane, ki se je po prijaznem posredovanju g. dr. Fichtenaua pridobila za razstavo, je spre- menil mestni vrtnar g. Vauda v praveci cvetličnjak s sliko Nj. V. krajda v sredini, ki jo je nalašč za to priliko naslikal profesor g. A. Kasimir. V stranskem traktu dvorane je bilo ob obeh straneh razstavljenih 50 zabojev, pravilno za prevoz napolnjenih z raznimi sortami izbranega namiznega sadja, ki raste v ptujskem okraju. Najbolj so bile zastopane naše žlahtne kanadke, ki baš v tem okraju v višjih legah tako izvrstno uspevajo. Pa tudi druge sorte so se odlikovale, po de- belosti in čistoti kljub skrajno neugodnemu vre- menju skozi celo poletje in še posebej skozi ves te- den, ko se je razstava prirejala. Za ta oddelek ima poleg sadjarjev, ki so dali sadje na razpolago, posebno zasluge ga. Hlinica, posebnica velikih sadovnjakov pri Ptuju in lastnica stare in reno- mirane razposiljalnice prvovrstnega namiznega sadja. Z obudovanja vredno trudoljubnostjo in vztraj- nostjo je bila zadnje dni noč in dan na delu pri notranju in zapokavanju sadja za razstavo.

Koncem tega dela dvorane je bil razstavljen lepo urejen izbor jabolk in hrusk za Slovenijo, zanimiv in poučen posebno za preproste sadjarje, ki še ne poznajo vseh, za našo pokrajino priporo- čenih sort. V sredi tega dela dvorane je bila kot razstavna dekoracija velika piramida raznih sort, tako okusno sestavljena, da se je vse čudilo spre- nosti razstavljalca. Zaključek tega dela je tvorila dekorativna skupina izbranih plodov raznih sort jabolk in hrusk in šest amer. zabojev napolnjenih po ameriškem načinu z natančno sortiranimi ja- bolki.

V ospredju glavne dvorane je bil od vseh strani pristopen ožji izbor jabolk za ptujski okraj (glavne vrste: Bauermannova reneta, kanadka, bo- skoopski kosmač in bobovec, postranske sorte: da- masonka, štajerski mašangar in prinčeva jabolko). Poleg je bil kvalitetni sortiment pojasnen s ka- nadsko v 8 kvalitetah. Ta miza je bila prirejena posebno za šolsko mladino. Vsak učenec naj bi tu spoznal sorte za svoj rodni kraj. Na isti mizi so

bili videti tudi pošni zabojčki napolnjeni s ka- binetnimi jabolki kanadke in drugih sort.

Ob levi strani glavne dvorane je bila najprej zbirka sadja iz Središča, ki jo je napravil navdušen sadjar g. Tkalec. Dalje je pa stalo 40 sodov za sadje, napolnjenih z jabolki srednje, ven- dar pa vseskozi lepe namizne kakovosti. Izmed ja- bolk je bila zopet najlepša kanadka, pa tudi bo- bovec, damasonka, boskopski kosmač, štajerski mašangar in še razne druge sorte so se odlikovale po enakomerni debelosti in čistoti. Poleg jabolk je bilo 3 sode pastorjev, katerim pa se je zelo po- znalo letošnje deževno vreme. Ob levi strani je bila velika zbirka jabolk in hrusk prvovrstnih na- miznih sort v okusnih košaricah namenjenih za prodajo. Po sredini dvorane je postavil g. Mikelj veletrgovec in sadjar od Sv. Marjete niže Ptuja obširno zbirko najkrajnjega namiznega sadja last- nega pridelka. Za veleposstvo grofa Herber- steina v Ptuju je razstavil ekonom g. Keglj več raznih sort jabolk in hrusk v izbrani in izredni kakovosti. Razen naštetih je bilo še več razstav- ljalcev, ki jih pa zaradi omejehega prostora ne moremo vseh naštet. Sadjarsko orodje je razstavila tvrdka Anton Brenčič iz Ptuja. Sadne mlino je pa imel na razstavi g. J. Prosnik v zastop- stvu tvrdke Panonija.

Posebne zasluge, da se je razstava mogla uprizoriti in da se je tako častno završila, ima pred vsem ptujski okrajni zastop s svojim načelnikom vladnim komisarjem g. Mih. Bren- čičem na čelu in tajnikom g. Sagadinom. Okrajni zastop je že sadni ogled v prvih dneh septembra napravil in razstavo gromotno podprl in imenovana gospoda sta s svojo neumorno delav- nostjo ter s svojim vsestranskim zaupanjem do- segla, da so se razstave udeležili vsi večji sadjarji iz mesta in okraja. Vse priznanje gre tudi okr. poglavarju g. dr. Vončini, mestnemu županu g. dr. Senčarju, načelniku podružnice g. Fr. Brenčiču, obema posojilnicama, ki so vsak po svojih močeh pripomogli, da se je prire- ditev tako sijajno izvršila. Posebej pa se je za- halvali g. sadjarskim strokovnjakom prof. Pri- olu, okr. ekonomu Zupanecu, naduč. Lev- stiku in sadjar. inštruktorju Aplencu, ki so z veliko ljubeznijo pomagali urediti razstavo in določiti sadne sorte.

Končno naj še omenimo, da se je otvoritve razstave udeležilo tudi 82 učiteljev in učiteljk ptujskega okraja, med katerimi je dokaj navdušenih sadjarjev in šolskih vrtnarjev.

Dunajska podružnica Slavske banke v pri- silni poravnavi. Dunajsko trgovsko sodišče je ot- vorilo poravnalno postopanje nad tamošnjo podru- žnico Slavske banke. Za upravnika je imenovan komercialni svetnik Ernst Zausner. Rok za prijave je določen do 3. novembra, 18. novembra pa se vrši prvi narok. Dunajska podružnica Slavske ban- ke je imela v zadnjem času malo prometa in se je pečala predvsem z izdajo kreditnih pisem in ak- reditivov. Pravno razmerje med dunajsko podružnico in zagrebško centralo je bilo zelo kompleksno; z zadovo se peča tudi avstrijsko justično ministrstvo. Seznam premoženja še ni bil predložen. Banka predlaga upnikom v poravnavo 50% plačilnih v sedmih četrtletnih obrokih. Celokupna pasiva zna- šajo približno 200.000 šilingov.

Jugoslavija in kartel srednjeevropskih žele- zarn. Kakor smo že poročali, so se pred 10 dnevi vršila na Dunaju pogajanja med zastopniki srednje- evropskih železarn. Pri teh pogajanjih je bila za- stopana tudi Kranjska industrijska družba poleg delegatov družbe Alpine-Montan, češkega železar- skega kartela, ogrsko družbe Rima-Murany in ro- munskega podjetja Rešica. Čeprav se še ni dosegel sporazum, vendar je značilno, da so imenovana podjetja poslala v Pariz delegate, ki so se pogajali z zastopniki zapadnoevropskih železarn. Skoro go- tovo je računati z dejstvom, da se srednjeevropske železarn v kratkem združijo v kartel.

Adresar gospodarskih podjetij Bosne in Her- cegovine. Gospodarske kroge, ki imajo stike z Bo- sno in Hercegovino opozarjamo, da je izšel adresar gospodarskih podjetij Bosne in Hercegovine, ki ob- sega denarne zavode in zavarovalnice, in industr. podjetja, trgovino in obrt. Adresarju je dodan se- znani odvetnikov, naših konzulatov in trgovinskih agencij v inozemstvu, gospodarskih organizacij ka- kor tudi poštnih in telegrafskih uradov. Adresar je uredil in izdal N. Terzić, uradnik trg. zbornice. Cena 80 Din; po povzletju 6 Din več. Naroča se pri izdajatelju, Sarajevo post. predal 56.

Nov ravnatelj praške Živnostenske banke. Za ravnatelja industrijskega koncerna Živnostenske banke je imenovan bivši trgovski minister ing. Dvoržatek. To imenovanje je zelo značilno. Mnogo bank je po vojni utrpele obsežne izgube vsled ne- strokovnega vodstva in nadzorstva podrejenih in kontroliranih industrijskih podjetij. To dejstvo opa- žamo tudi pri nas. Ti razlogi so dovedli Živnosten- sko banko, da je imenovala za direktorja svojega obsežnega industrijskega koncerna prvovrstnega strokovnjaka v industrijskih in tehničnih zadevah.

Značno izboljšanje konjunktura na Poljskem. Konjunktura na Poljskem se stalno poboljšuje. Šte- vilo zaposlenih delavcev je že zelo naraslo, in sicer v industriji, ki se peča s predelavo surovin od 813 na 387 tisoč (20%), v mineralni industriji od 21 na 41 tisoč ali skoro 100%, v opekarnah in tovar- nah cementa pa celo za 300%. Hitro napredovanje poljskega gospodarstva je pripisati na eni strani znižanju davkov v zvezi z reformami v poljskem državnem gospodarstvu in administraciji, na drugi strani pa stabilizaciji poljskega zlata, ki se je izvr- šila po nasvetu ameriškega strokovnjaka profesor- ja Kemmerera, ki je odločno odklonil vsako dviga- nje valute in priporočil stabilizacijo zlata na raz- meroma nizkem nivoju, vsled česar se niso cene v zlatu nič zvišale.

Obseg našega trgovskega prometa s Rusijo. Leta 1925. smo uvozili iz Rusije za 9.291.000 Din (l. 1924. 8.172.000 Din, l. 1923. 2.269.000 Din in leta 1922. 814.000 Din), izvozili pa samo za 105.000 Din (l. 1924. 972.000 Din, l. 1923. 55.000 Din in leta 1922. 45 Din). »Trgovinski glasnik« smatra, da ne more med Jugoslavijo in Rusijo priti do nikakih trgovskih zvez, kajti obe državi si konkurirata na svetovnem tržišču. Tudi pred vojno se iz Srbije ni prav nič izvažalo v Rusijo, uvažalo pa se je samo nekaj petroleja in soli. Naziranje, da ne more priti med Rusijo in Jugoslavijo do večjih trgovskih sti- kov je popolnoma napačno. Nasprotno, naš izvoz v Rusijo bi že davno zavzel precejšnje dimenzije, ko bi tudi mi priznali sedanje stanje v Rusiji. V tem oziru trpi škodo pred vsem Slovenija, ki bi mogla izvažati v Rusijo štajerske kose, katerih kvaliteta se v Rusiji ceni še iz predvojnege časa; ravno tako emajlirano posodo in tanin. Z izvozom teh pred- metov bi se lahko zaposlilo v Sloveniji veliko šte- vilo delavcev, ki so danes brezposelni. Vsled neraz- umevanja potreb naše industrije, pa se koristi edino tozadevni avstrijski in italijanski industriji, ki te predmete v velikih množinah izvažata v Rusijo.

Posebniki obilicaj predvojnih galicijskih po- sojil se opozarjajo, da se bodo vse obilicaje galicijskih posojil (iz l. 1893., 1904., 1905., 1908., 1913. in 1914.), ki so bile svojčas registrirane, zamenjale v 5% obilicaje konverzijskega posojila. V svrhu izmenjave morajo lastniki teh posojil oz. lastniki potrdil o registraciji iste do 30. junija 1927 predložiti finančni komori v Lvovu (Izba Skarlowa), in to neposredno ali pa potom poljskega konzulata v Zagrebu, kateri daje tudi potrebne informacije.

Borza

Dne 5. oktobra 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.462—13.492 (13.45—13.48), Italija 213.48—215.48 (211.50—213.50), London 274.35—275.15 (274.35—275.15), Newyork 56.356—56.536 (56.375—56.575), Pariz 100—102 (158.50—160.50), Praga 167.35—168.15 (167.35—168.15), Du- naj 7.965—7.995 (7.965—7.995), Curih 10.9275—10.9375 (10.9275—10.9375).

Curih. Belgrad 9.1475 (9.145). Budimpešta 72.50 (72.45), Berlin 123.275 (123.275), Italija 19.50 (19.45), London 25.115 (25.1025), Newyork 517.625 (517.375), Pariz 14.61 (14.4575), Praga 15.325 (15.325), Dunaj 73.025 (73), Bukarest 2.7125 (2.79), Sofija 3.75, Amsterdam 207.20 (207.10), Bruselj 14.05 (14.025).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.50—54, Kodanj 187.80—188.20, London 84.32—84.4325, Milan 26.70—26.80, Newyork 705.25—709.75, Pariz 20.08—20.18. Valute: dolarji 704—704.20, francoski frank 20.24—20.40, lira 26.60—27.50, dinar 12.4875—5.475, češkoslovaška krona 20.9050—21.0250.

Praga. Devize: Lira 127.05, Zagreb 59.5850, Pariz 95.1750, London 163.6750, Newyork 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 70.50—72, vojna odškodnina 305—308, zastavni listi 20—22, kom. zadolženice 20—22, Celjska 194 den., Ljublj. kredit- na 155 den., Merkantila 93—94, kajti 94. Pra- štediona 866—868, Kred. zavod 165—175, Strojne 110 bl., Trbovlje 298—305, Veveče 102 den., Stavbna 55—65, Sešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. ovoj. 71.50—72, agrari 42

—48, vojna odškodnina 306—306.50, kasa 306—306.50, okt. 307—309, nov. 310.50—311.50, Hrv. esk. 100—100.50, Kred. 100—101, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91.50—92, Praštediona 867.50—870, Lj. kreditna 155 zaklj., Srpska 190 den., Eksploatacija 5—10, Sečerana 365—400, Gutmann 240—250, Sla- vex 115 bl., Slavonija 31—31.50, Trbovlje 300 den., Veveče 102 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 820.000, Živno 710.000, Alpine 365.000, Kranj. industrijska 490.000, Trbovlje 379.000, Hrv. esk. 145.000, Leykam 122.800, Hipobanka 69.000, Slavonija 35.500.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Remeljni 4.50, 5 in 6 m dolž., feo meja 520 den., tramj monte: 100 kosov 5 m 5-6, 100 kosov 4 m 5-6, 40 kosov 5 m 6-7, 40 kosov 6 m 6-7, feo meja 290 den., hrastove vozne deščice: 48 mm od 18—28 cm šir., 2.60 m dolžine, 53 mm od 18—28 cm šir., 2.60 m dolžine, feo meja 1230 den.

Zito in poljski pridelki: Pšenica nova, feo naklad. post. 267.50 bl., koruza stara, feo vag. naklad. post. 168 bl., koruza umetno sušena za X., XI., XII., feo vag. naklad. post. 145 bl., koruza nova v klistu, feo vag. naklad. post. 80 bl., rž do- mača, feo naklad. post. 215 bl., oves novi, feo na- klad. post. 155 bl., fižol beli novi, feo vag. naklad. post. 135 bl., krompir rani, feo vag. slov. postaja 90 bl., laneno seme, feo Ljubljana 380 den., laneno seme Pedravina, feo Ljubljana 370 den., seno sla- ko, stisnjeno, feo vag. slov. post. 100 bl.

Naše dijaštvo

SVET SLUŠATELJEV LJUBLJANSKE UNIVERZE

SSLU je že započel novo poslovno dobo. Da tovariši visokošolci lažje poravnajo letno naročni- no 4 Din, je založil društvene koleke, ki se dob- vajo pri g. vratarju. Tovariši naj nemudoma izvrše svojo članoko dolžnost ter si omislijo omenjeni kolek, ki ga nalepijo na zadnjo oplatnico indeksa. Svet ima velike izdatke, vse stroške pa je moral doslej kriti izključno iz članarine pretečenega leta, katero pa gotovi tovariši visokošolci niso hoteli poravnati radi njim lastnega bagateliziranja te or- ganizacije, pa četudi imajo v Svetu svojega izvo- ljenelega zastopnika. Edino podporo pa je naklonil ljublj. gerentski svet, kar je pa zadostovalo ko- maj za nabavo poslovnih knjig. Zato naj tovariši v svoji vestnosti izvrše dolžnost, ki jo narekuje ta dis- ciplina in red vsake delovne organizacije. V sobo- to dne 9. okt. ob 20. uri se vrši v posvetovalni akad. družbi »Jadranc« (arena Nar. doma) I. med- društveni sestanek. Kulturna in strokovna akad. društva naj pošljejo zastopnike z overovljenimi glasovi. Dnevni red: delo med počitnicami, kon- gres; slučaj akad. bol. blaginje; vpisovanje; ob- čni zbor volitve; pevski zbor na ljublj. vsenčil- šču; slučajnosti. Posebno važna je točka: občni zbor in volitve. Društva naj se po svojih zastopnikih izjasne ali za volitve, ali pa sprejmejo listo novega odbora, ki jo bo predložil letošnji Svet. Tudi za- dave pevskega zbora je toliko dozorela, da bo mož- no že ta večer osnovati pripravljajni odbor. —viš.

Sir H. Rider Haggard:

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec.

»Ranjen, Tom,« mi je segla v besedo; »glej, kri ti teče z roke. Ali je rana globoka?«

»Nisem se pogledal. Nisem utegnil.«

»Sleci jopič, Tom, da ti obvežem rano. Ne, tako hočem imeti.«

Slekel sem jopič, ne brez bolečin, in zavihal srajčni rokav; prikazala se je rana; zdolnji konec roke je bil preboden skozi meso. Liliija je izprala rano z vodo iz potoka in jo ovila s svojim robcem, ves čas šepetajoč sočutne besede. Da povem resnico, z veseljem bi rad trpel vse hujše bolečine od večje rane, samo da bi mi ona stregla. Njena nežna skrb- nost mi je pregnala vse dvome in me navdala s srčnostjo, ki bi je drugače ne imel v njeni navzoč- nosti. Izprva sicer res da nisem mogel najti besedi, ko pa mi je obvezovala rano, sem se sklonil in ji poljubil roko. Zardela je kot večerno nebo; močna rdečica se je naposled izgubljala pod rdečkasto- rjavimi lasmi, žarela pa ji je še na beli roki, ki sem jo bil poljubil.

»Zakaj si to storil, Tom?« je rekla s tihim glasom.

Tedaj sem izpregovoril. »Zato ker te ljubim, Liliija, in ne vem, kako bi pričel, da bi ti razodel svojo ljubezen. Ljubim te, draga moja, ljubil sem te ves čas in te bom vedno ljubil.«

»Ali si tako gotov tega, Tom?« je rekla.

»Ničesar ni na svetu, glede česar bi bil tako gotov, Liliija. Želim si samo, da bi bil jaz enako gotov, da me ljubiš kakor jaz tebe!«

Za trenutek je molčala in povesila glavo skoraj na prsi; nato pa jo je zopet dvignila in oči so se ji svetile kakor jih nisem bil še nikdar videl.

»Ali dvomiš o tem, Tom?« je rekla.

Tedaj sem jo objel in spomin na ta poljub me je spremljal vse moje dolgo življenje in živi v meni še sedaj, ko stojim star in nagubančen ob robu groba. Ta poljub je bil največja radost, kar mi jih je bilo danih vse moje žive dni. Prekmalu, za žalost, je minul, ta prvi čisti poljub mladostne ljubezni — nato pa sem zopet izpregovoril, a nekam brez pravega cilja.

»Videti je, da ljubiš mene, ki tolikanj ljubim tebe.«

»Ako si doslej dvomil o tem, ali moreš dvomiti sedaj?« je odgovorila jako nežno. »Ampak poslušaj, Tom. Je že vse prav, da se ljubiva, kajti rojena sva bila za to; dasi pa ljubezen sladka in sveta, ni še vse; misliti morava tudi na dolžnost in na to, kaj moj oče pereče k temu, Tom.«

»Ne vem, Liliija, vendar si pa lahko mislim. Dobro vem, draga moja, da želi, da vzameš mojega brata Geoffreya, mene pa pušiš v nemar.«

»Potem njegova želja ni moja želja, Tom. Dasi je dolžnost močna, vseeno ni tako močna, da bi pri- silila žensko v zakon, kateri ji ni po godu. Vendar je zopet lahko tako močna, da odvrne žensko od za- kona, za katerega ji gori srce — in morda bi bila tudi tako močna, da bi me zadrževala, da bi raz- odela svojo ljubezen.«

»Ne, Liliija, ljubezen je sama po sebi mnogo in dasi ne bi donesla sadu, je vseeno že to nekaj, da si jo pridobil za vedno.«

»Jako mlad si še, ko tako govoriš, Tom. Vem, tudi jaz sem mlada, ampak me ženske prej dozorimo. Morebiti pa je ta ljubezen le fantovska premama, ki preide s fantovskimi leti.«

»Nikdar ne bo prešla, Liliija. Prva ljubezen, pravijo, je najdaljša, in kar se vseje v mladosti, vzcvete v naši starosti. Poslušaj, Liliija; jaz si moram šele usvariti svoj položaj v svetu in morebiti bo nekaj časa trajalo, da si ga ustvarim. Zavoljo tega prosim, da bi mi nekaj obljubila, dasi je taka želja

mogoče sebična. Prosim te, da bi mi bila zvesta, in najsi pridejo lepi ali slabi dnevi, da ne poročiš ni- kogar, dokler ne bom mrtev.«

»Obljubljati je nekaj težkega, Tom, kajti s ča- som pridejo izpremembe. Vseeno pa sem toliko go- tova sama sebe, da obljubljam — da, prisegam. Tebe ne morem biti gotova, ampak z nami ženskami je stvar taka, da moramo vse tvegati na en lučaj; ako izgubimo, potem z Bogom srečaj!«

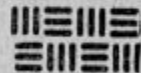
Govorila sva še dalje; ne spominjam se več, kaj sva si rekla, dasi so me te besede, katere sem bil napisal, ostale v živem spominu, deloma zavoljo njihove tehtnosti, deloma pa zavoljo vsega, kar so je v poznejših letih prigodilo.

Naposled je prišel čas odhoda; obadva sva bila žalostna, da sva se morala ločiti. Tedaj sem jo objel in je poljubil pritisniviši jo tako tesno k sebi, da ji je nekoliko krvi iz moje rane kapnilo po belem krilu. Ko pa sva se objela, sem se slučajno ozrl kvišku, in tedaj se mi je nutil pogled, ki me je silno prestrašil. Niti pet korakov od naju je stal gospod Bozard, Li- lijin oče, in opazoval vse; in na njegovem obrazu ni bilo videti smehljaja.

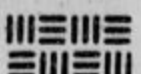
Jezdil je bil po jahalni poti in došel do napaja- lišča ob vodi, ko je uzrl parček, ki je stopal pod nje- govimi hrasti; razjahal je, da bi ju pregnal. Sele ko je prišel prav blizu njiju, je spoznal, koga je šel preganjat; od začudenja je obstal. Z Liliijo sva se počasi razmeknila in zrla vanj. Bozard je bil majhen, čokat možak, z rdečim obrazom in resnobnimi očmi, ki so mu od jeze uprav stopile iz očesnih jamic. Ne- koliko časa ni mogel izpregovoriti, ko pa se je na- posled oglašil, so mu besede hitro teklo. Pozabil sem že, kaj je bil govoril, ampak jedro vsega je bilo, da bi rad vedel, kaj imam z njegovo hčerjo. Čakal sem, da se je upehal, nato pa sem mu odgovoril, da se z Liliijo ljubiva in da sva si obljubila večno zvestobo.

»Ali je res, hči?« je vprašal.

»Res je, oče,« je odgovorila pogumno.

Priloga k LUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslavanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Krazan, volji pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din — 20. zv. Ed. About, Kralj gora, 18 Din, vezan 30 Din — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda, 30 Din, vez. 40 Din — 22. zv. Otoka kapljina Granita, Popolovanje okoli sveta, Roman v treh delih, 48 Din, vez. 58 Din.

Sport

ZUNANJI NOGOMETNI REZULTATI.

Rumunija : Jugoslavija 3 : 2. Brighitenauer A. C. : Amateure 3 : 1. Vienna : Slovan 4 : 0. Admir : Rudolfsbügel 6 : 2. Danska : Švedska 2 : 0. Švedska : Poljska 3 : 1. Slavia : Hungaria 2 : 1. Viktoria Žižkov : D. F. C. 6 : 2. W. A. C. : Valencia 3 : 2 in 2 : 2. Sparta : All Stars Chicago 1 : 0.

IN ZOPET RIGOULOT.

Ta pa res ne neha. Včeraj smo pisali, da je potegnil z desnico 104 kg in da bo poskus ponovil pred kompletnim sodiščem. In res. Pri prireditvi pariškega tekoletskega kluba je najprvo Švicar Aeschmann potegnil obojerno 103 kg, nov svetovni rekord njegove kategorije. Takoj nato je pristopil Rigoulot in je potegnil z desnico 105 kg, torej še 1 kg več kot par dni prej. Pa ni še dosti. Vseč mu ni bil njegov lastni rekord v potegu z levico, 91 kg; še ta mora pasti. Rezultat: Rigoulot je potegnil z levico 94 in pol kg, kar za 3 in pol več kot je bil prejšnji rekord. Če bere Alzin te številke, mu gotovo ne bodo všeč. Kosala se bosta namreč 17. t. m. v Marseille. In Cadine jih tudi ne bo vesel. Ta pride za Alzinom na vrsto. — V Plauen (Nemčija) je pa ponovil Dunajčan Haas zadnjič omenjeni rekord 180 kg obojerno sune.

AVTOMOBILIZEM.

Po podatkih ameriških statistik je bilo število avtomobilov v začetku letošnjega leta tole:

Amerika	21.095.000 avtomobilov
Evropa	2.676.000 avtomobilov
Avstralija	417.000 avtomobilov
Azija	230.000 avtomobilov
Afrika	148.000 avtomobilov

Skupaj 24.566.000 avtomobilov

Od teh je bilo 20.965.000 osebnih avtomobilov, 160.000 avtobusov in družabnih voz ter 3.441.000 tovornih avtomobilov. Lani so napravili na vsem svetu 4.300.000 novih avtomobilov, od njih 4.175.000 samo v Zedinjenih državah ameriških.

Holandski listi poročajo, da bo holandski avtomobilni klub na oktobrski konferenci mednarodne zveze avtomobilnih klubov stal predlog, naj se Veliko darilo Evrope izvozi leta 1928 na Holandskem. Dosej se imelo to pravico samo Francija, Italija, Belgija in Španija. Za leto 1927 je priglasila svojo kandidaturu Anglija, in ji bodo gotovo tudi ugodili. Za 1928 se poleg Holandije poteguje tudi Italija.

Te dni so izročili v Ameriki prometu najdaljšo avtomobilno cesto sveta. V skupni dolžini 2400 km vodi iz Winnipeg v Vancouver in pelje skozi tri kanadske in skor sedem ameriških narodnih parkov. Je torej prava nedeljska proga, tisoč bode obiskali narodne parke in bodo tabornili na prostem. Amerikanci bodo pa morali cesto podaljšati od Winnipeg proti vzhodu, sicer jih bodo prekosili Avstralci. Zgradili bodo namreč avtomobilno cesto, ki bo 3200 km dolga in na vsej dolžini 33 m široka.

PAR SPORTNIH NOVIC.

Francoski teniški igralci so prišli iz Amerike nazaj. — Houben je bil v Parizu trikrat poražen. — Peltzer samozavestno naznanja, da bo v nedeljo na Dunaju postavil nov svetovni rekord. Takrat se bo vršila nogometna tekma med Švico in Avstrijo, in so dali na program tudi lahkoletne prireditve. — Angleška gospodična Violet Pierce je kot prva ženska tekla maratonski tek Windsor—London, 42 kilometrov, in je pretekla to razdaljo v 3 urah in 40 minutah!

Knjige in revije

V zalogi Jugoslovanske knjižarne so izšle pevske točke k dr. Klepčevi igri »Zakleti grad« za solospjev, možki in mešani zbor s spremljevanjem klavirja uglasbil Zorko Prelovca. Cena izdoda 12 Din. Točke so zložene v priprostem a melodioznem narodnem slogu in tonu, da jim je kos vsak zbor ozir. podeželski oder. Klavir lahko nadomesti tudi harmonij. Ker spadajo te pevske točke brezpogojno k prizoritvi igre, sicer igra ne pride do veljave, opozarjamo na to izdajo vse naše odre in pevske zore.

Mladika. Vsebinska 10. številke: Leposlovje: Matija Malešič, Kruh. — H. Federer-M. Kmetova, Sveti Frančišek Asiški. — Ivan Vuk, Gospa Mica. — M. Malešič, Zakopano vino. — Orczy-Poljanec, Za Cezarja. — Pismi: Janez Pucelj, Sv. Frančišek. — Miroslav Kunčič, Ob gluhi polnočni uri. Njen molk, Tri vrbe nad potokom. — Srečko Kosovel, Oreh. — Poljudno znanstvo: Viktor Steska, Wolfova doba. — Slike: Martini, Sv. Frančišek Asiški. Giotto, Sanje Inocencia III., Sv. Frančišek se odpove bogastvu. Posavčina. M. Gaspari, Slike iz Bele Krajine. Janez Šubic, Potrpežljivost. Dom boljševiške delavske zveze v Moskvi. Mongolski poslanik in Čiterin. Zborovanje knjižničarjev v Pragi. — Pisano polje: J. B. Sedivý, Rusija. G. Kifelij, Mednarodni kongres knjižničarjev v Pragi. Nove knjige. Krivogled. Naše slike. Ivan Koštil, Slovaški brus. Inž. C. Jeglič, Roža. Dr. A. Breclj, O prehrani. Kosmetika. Kuharica. Sale. Carodeje. Uganke.

Poizvedovanja

Dežni plašč zamenjan. V nedeljo dne 3. okt. je bil v gostilni Černe na Sv. Petra cesti v Ljubljani zamenjan dežni plašč. Prinese naj se v Higieniski zavod v Ljubljani, Zaloška cesta 2.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 5. oktobra 1926.

Višina barometra 308,8 mm

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlažn. v %	Veter in brzina v m	Obleč. nov 0-10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v mm d 24		
Ljubljana (dvorec)	7	774,2	9,8	95	mirno	0		17,1	9,8
	8	774,5	10,2	90	mirno	0			
	14	772,4	16,8	54	S 3	7			
	19	772,5	13,1	70	E 1	0			
	21	772,8	12,2	78	N 1	0			
Maribor		774,3	12,0	91	NW 2	5		17	11
Zagreb		774,0	11,0	92	SSW 2	0		19	9
Belgrad	8	773,2	11,0	95	mirno	2		21	9
Sarajevo		772,8	10,0	84	mirno	0		20	6
Skoplje		771,1	15,0	53	mirno	3		22	6
Dubrovnik		768,7	12,0	34	N 4	0		27	15
Split	7	769,3	17,0	52	NNE 5	0		26	16
Praga		774,8	11,0	—	—	—		15	11

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Dunajska vremenska napoved za 6. oktober: Sedanje vreme traja dalje.

Stanovanje

štiri ali vsaj trih sob, sobe za služkinjo, kuhinje, kopalnice in pritlikin, v centru mesta Ljubljane, v stari ali novi hiši, se išče za takoj ali pozneje. Cena ne igra vloge, seveda ne pretirano. — Cenjene ponudbe z navodno ceno, opis stanovanja in natančnim na slovom se vlijudno prosijo na upravo »Slovenca« pod značko: »Slovenec« št. 6826.

Stalno vožnjo

za RAZVOZ PREMOGA s kolodvorske stranke na odhod solidnemu prevozniku. — Natančne ponudbe z navodno ceno na upravo lista pod: RAZVOZ št. 6832 najkasneje do 10. oktobra.

Zahvala.

Podpisani sem bil zavarovan zoper življenje za dobo 20 let na vsoto 50.000 Din pri »Assicurazioni Generali« sedaj »Sava«, obtežavovalna d. d. v Ljubljani. Po preteku treh let sem dal iz raznih vzrokov omenjeni zavarovalnici to polico v odkup. Vplačal sem v treh letih 8600 Din, izplačali so mi pa 4267 Din.

Iskreno se zahvaljujem omenjeni zavarovalnici za to uslugo!

Mihajlo Lapuh, Šk. Loka.

Nagrobne križe

(železne) in svetilke in dr. tozadevne potreščine, jako lepe, kupite po zelo nizki ceni pri IVAN KARAZIJA, Železnina, Maribor, Aleksandrova c. 42.

Javna zahvala.

Podpisani Jožef Remus, posestnik in čevljar, Ošterc št. 40, občina Kostanjevica se toplo zahvaljuje ugledni zavarovalnici »Sava« d. d. v Zagrebu, ki je po svojem generalnem zastopstvu za Slovenijo v Ljubljani jako kulantno priznala odškodnino za škodo po požaru, akoravno sem bil le komaj 2 meseca zavarovan.

Raditega se čutim dolžnega, da se ji javno zahvalim in jo priporočam vsakomur najtopleje.

Kostanjevica, dne 26. septembra 1926.

Jožef Remus s. r.

Vsemogočni je poklical k Sebi našo ljubljeno teto, gospodično

Marijo Safran

ki je danes po daljšem bolehanju, prejemši sv. zakramente za umirajočo, mirno zaspala.

Pogreb drage nam pokojnice bo v sredo 6. t. m. ob 4 pop. iz hiše žalosti, Sv. Florijana ulica 21, na pokopališču k Sv. Križu. — Predrago rajnico priporočajo v pobožno molitev

Ljubljana, dne 4. oktobra 1926.

žalujoči ostali.

2 DIJAKA sprejemem

na stanovanje in zajtrk. Naslov v upravi: št. 6841.

STANOVANJE

se odda v najem za 5 let v ljubljanski okolici. Več se izve Jeranova ul. 11.

VAJENCA za mizarstvo sprejemem. IV. MRHAR, Staneče 21, šent Vid nad Ljubljano. 6843

Šteparico

izveščano za gornje dele, pramo, pošteno, in več dobro izarjenih čevljarških POMOČNIKOV sprejemem v trajno delo. Hrana in stanovanje v hiši. Alojzij Polajenko ml., čevljar, Moste, Drakova ulica št. 43.

Kot postrežnica

iščem službo za vsa dela od pol 8 do 3 popoldne. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6850.

Iščemo za takojš. nastop v stalno službo prvovrst.

bakrarja ozir. kotlarja

Ponudbe na papirnico v VEVCAH. 6681

PRODAJALKA mešane stroke, išče mesta. Nastopim takoj. Depisi pod: »Poštena 6802« na upravo

Dober, ne predrag

krojač za deželo

dobi stanovanje zastoj. — Naslov v upravnistvu »Slovenca« pod št. 6774.

VAJENEC

inteligenten, s primer. sol. izobrazbo, se takoj sprejme. — Trgovina z železnino BREZNIK in FRITSCH — Ljubljana. 6822

Odda se služba

cerkvenika in organista

v St. Petru pri Novem mestu. Približna dohodki: 100000. — V. in M. — Posetite, radi se lahko dvoje govedil, prostovoljna žitna in vinska bira, stolnina in nekaj v denarju. Prošnje do 20. oktobra na župni urad v ST. PETRU p. Nov. mestu.

Mlinarja

vestnega, z večlet. praks. v valjčnem mlinu, sprejem. Plača po dogovoru. Naslov v upravi št. 6845.

Absolvent

drž. dvoraz. trg. šole išče PISARNIŠKE SLUŽBE. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6829.

Dijak

se sprejme na stanovanje in hrano. Električna razsvetljava. — Naslov pove uprava lista pod št. 6840.

Klavir (Stutzflügel) lep, črn in dobro ohranjen, se prod. — Naslov pove uprava lista pod številko 6844.

Poslovni lokal

obstoječi iz dveh prostorov, 33 m², pripraven za manjšo obrt, se odda v najem v hiši na Dunajski cesti št. 38 med Hraničnico kmečkih občin in poslovalnico I. del. konsumnega društva. Pogoje izveste pri »ZADRUŽNI ZVEZI« v I. nadstr. iste hiše vsak dan med 8. in 14. uro. 6831

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtnalica in tvornica poslovnih knjig V LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II.

300 puranov

težkih 5—7 kg, iz Varaždina, naprodaj na Vodnikovem trgu tri dni. 6827

POSESTVO

obstoječe iz hiše, gosp. poslopij, njiv, gozda in lepega sadnega vrta, se prod. Oddaljeno je 20 minut od premočevnika Kisovec-Zagorje, redi se 3 glave živine. Cena Din 35.000. — Val. Lipovšek, Šemnik 10, Medija-Izlake.

Pozor!

Kupujem stare moške obleke, perilo, čevlje, pohištvo, štedilnike, pači itd. — Plačam najbolje. Zadostuje dopisnica, pridem tudi na dom. — DRAME MARTIN, Ljubljana — Gallusova ulica št. 29. 6847

VELIK LOKAL

na zelo prometnem kraju, v katerem se vrši sedaj ključavničarstvo in popraviljanje avtomobilov — se odda v najem. — Ponudbe na trdiko A. BERDAJS — Maribor.

Vinska klet

lepa, s hramnimi sodi za 256 hl vina, se odda v najem s 1. nov. — Cenjene ponudbe na I. KNEZ — LJUBLJANA. 6816

Fižol

vse vrste kupuje Sever & Komp., Ljubljana, skladišče Gosposvetska cesta 5.

Zlato

SREBRNE KRONE kupuje F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ulica 1.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

DAMSKE PLAŠČE

v vseh modnih barvah iz čiste volne od Din 350.— do 780.— nudi F. in I. GORICAR — Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Razstava v izložbi vsak večer od 6. do 8. ure.

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mama, gospa

Katarina Skale roj. Mahn

dne 4. oktobra ob pol 9 zjutraj, po dolgotrajni bolezni, v 48. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, mirno in Bogu vdano za vedno zaspala. — Pogreb drage nam rajne bo v sredo ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Gaberju 123 na okoliško pokopališče. Celje, dne 4. oktobra 1926.

žalujoči ostali: FRANC SKALE, soprog. — FRANC, sin. — MARIJA, PAVLA in POLDICA, hčerke.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naša ljubljena mamica, soproga trgovca, gospa

Ivana Pristov, roj. Jekler

danes dne 3. okt. 1926 ob 7 zjutraj previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v torek dne 5. okt. 1926 ob 9 zjutraj iz hiše žalosti »Vila Pristov«, Zg. Gorje na domače pokopališče, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 13. okt. 1926 ob 6 zjutraj v cerkvi sv. Jurija v Gorjah.

Zg. Gorje, dne 3. okt. 1926.

Jožef Pristov, soprog.

Franc, sin. Ivana, Marija, hčeri.